

Sí² Hi³ Ca³zen³ Po¹ Ñí¹con² Tsá² Romanos

*Sí² hi³ ca³zen³ Po¹ ñí¹con² tsá² má²lín³ cuáh³² já¹
juú² Roma*

¹ Jná¹³ Po¹ cuá¹jmu² ná¹ sí² lá², tsá² lín³ jná¹³ *tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ Jesucristo. Dió³² ca³hiáu³² jná¹³ hi³ lín¹³ ná¹ jan² *ti³² tsá² quian³² jē¹ tsú², hi³ cuá¹chan¹ jná¹³ hi³ ngái¹ ná¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ca³ti²¹ he³ lánh³ rón³² lí¹³ liáun³ tsáu²; ² la³ cun³ lí³ jáun² jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ca³la³ cun³ jmí¹tin² lín³² cun³quionh³ hla¹ tsá² jmí¹ ná¹lín³ hí³ *ti³² jē¹ Dió³², jái¹³ hi³ má²rá¹lí³ jáun² ñí¹ Sí² yeh³ yáh³. ³ Jái¹³ jáun² ca³tin¹ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², Tsá² lín³ Jon² Dió³². Tsá² hí³ lín³ jan² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹ ca³ti²¹ hi³ ca³li³zian² tsú² jáun² ñí¹ hué²¹ lá². ⁴ Ti³la³ jmí¹ ca³jenh¹³ tsú² jáun² ja¹ hla¹ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, ca³li³ lín¹ bíh¹ hi³ lín³ tsú² Tsá² cú² juenh² Jon² Dió³². ⁵ Tsá² hí³ bíh¹ ca³ja³ mií³ tsí³ ñí¹con² jnoh¹, ji³ hi³ ca³cué³ tsú² siáh³ jái¹³ hi³ ná¹láí³ jnoh¹ ti³² tsá² quian³² jē¹ Dió³², hi³ jáun² tá¹ cáun² hngá¹máh³ lí¹³ lí³ quien² Jesús cun³ñí¹ hi³ zian² tsá² chá³² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú², tsá² taunh¹³ tsú² ta²¹. ⁶ Ja³bí¹ hnoh² siáh³ tiáunh¹ ja¹ quioh²¹ tsá² hí³, tsá² má²ca³te³ hí³ Dió³² hi³ lín¹³ tsá² joh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo.

7 Hi³ jáun² cuá¹jmu² jná¹³ sí² lá² ca³tin¹ hnoh², tsá² tionh² náh² já¹ juú² Roma ní², tsá² hniau³ náh² Dió³². Hí³ bíh¹ Tsá² ca³te³ hnoh² hi³ lín¹³ náh² tsá² joh¹ tsú². Hi³ jáun² né³, cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Dió³² Jméi² dí² jì³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí² hi³ lí¹³ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tin².

Po¹ hnió³ tsó³² já¹ juú² Roma

8 La³ñí¹ la³ján³ cue² jná¹³ tiá¹hmah¹ Dió³² ca³tin¹ jì³lín² hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, qui¹ tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ má²ná¹cha³² tsáu² hi³ hnoh² jlánh¹ re² nio² cáun² honh² náh² ñí¹con² Dió³². 9 Dió³² hí³ bíh¹ lín³ Tsá² nau³² já¹³ hi³ tson² bíh¹ lienh¹ jná¹³ tsú² jmái¹ ca³la³ jì³² ca³tin¹ hnoh², qui¹ qui³ cónh³ la³jonh³ jmí¹ tsin³² bíh¹ jná¹³ má²ti²¹ ñí¹con² Dió³², hi³ hléh²³ jná¹³ jú¹ chú³² hi³ ca³tin¹ Jon² tsú². 10 Hi³ hiú² mí²³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² Dió³² ní¹juáh³ zia³² ha³ lánh³ rón³² lí¹³ ñe¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ní¹juáh³ hi³ hnió³ Dió³². 11 Qui¹ jlánh¹ hniá¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh² hi³ ñí¹ma³hau¹ ná¹ hnoh² lí³ua³ cáun² hi³ hniáuh³² ca³ti²¹ hi³ zian² náh² quiúnh¹ Dió³², jáun² ti³ lí³mí¹ tiá³ niau²¹ honh² náh²; 12 ho³ hi³ cue¹³ dí² pí³ tsá²ján² tsá²ján² yáh³ cun³ñí¹ hi³ táunh²³ dí² ta²¹ cá²re².

13 Hnoh² reh², hnó³² jná¹³ hi³ lí³ ñíh¹³ hnoh² hi³ hliáun³ jéin³² má²ca³lí³hnó³² jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ti³la³ la³ ti³ ta³né³² tiá² má²ca³lí³ yáh³. Má²ca³lí³hnó³² lín³² bíh¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², hi³ jáun² lí¹³ zian² siáh³ tsá² tanh² ta²¹ Dió³² já¹ juú² ní² quián¹³ hnoh², la³jmí¹ má²ca³lí³zian² ja¹

*tsá² cá² jo²¹ ñí¹ hliáun³ ñí¹ siáh³ siáh³. 14 Jná¹³ ca³ tin¹ hléh¹³ ñí¹ con² ca³ la³ ji³ lin² tsáu² cuí¹ hin² mi³ tsánh², uá¹ hi³ tsá² tin² hléh³² jú¹ jma² *griego la³ qui³ táí² dí², ho³ lá² dá² tsá² hleh³² jú¹ jma² siáh³, uá¹ hi³ tsá² má² ca³ hia³ ca³ táunh³ lín³² ho³ lá² dá² tsá² tiá² hi³ ñí³². 15 Hi³ jáun² jlánh¹ dí¹ quian¹ jná¹³ hi³ hléh¹³ ná¹ jú¹ chú³² ñí¹ con² hnoh², tsá² zian² náh² já¹ juú² Roma ní².

Pí³ hi³ quian³² jú¹ chú³²

16 Tiá² lí² heh¹ yáh³ jná¹³ ca³ ti²¹ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², qui¹ jái¹³ jáun² quian³² pí³ quioh²¹ Dió³² hi³ lí¹³ liáun³ ca³ la³ jín³² tsá² cha³² cáun² tsí³ ñí¹ con² Cristo, la³ ñí¹ la³ ján³ tsá² *judíos tín², hi³ ja³ bí¹ tsá² cá² jo²¹ ní² siáh³. 17 Jú¹ chú³² ní² hie³² jú¹ tson² hi³ Dió³² he² dí² la³ juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³ ti³ ní¹ juáh³ hi³ má² nio² cáun² tsí³ dí², qui¹ jí³² la³ hi³ taunh³² jáun² ta²¹ bíh¹ tsú² lí³ quien²; la³ cun³ hi³ rá¹ juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Ní¹ juáh³ tsá² má² chun¹ ñí¹ con² Dió³² cun³ ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian²”.

Tso³ quioh²¹ la³ jín³² tsá² mi³ cuóun²

18 Qui¹ má² jnia³² bíh¹ Dió³² hi³ hú¹ tá¹ mih²³ lín³² tsí³ ca³ ti²¹ la³ jí³² hi³ hlah³ hi³ hó³² hi³ jmu² tsáu², jí³ la³ jí³² hi³ tiá² ti³² tsí³ dí² hi³ jmu² tsáu² ní² siáh³, la³ cun³ tsá² tiá² jái¹³ cue³² hi³ lí³ ñí³² tsáu² jú¹ tson² cun³ quionh³ hi³ hlah³ hi³ jmu² tsú² jáun². 19 Qui¹ ñí³² re² lín³² bíh¹ tsá² hí³ hi³ he³ lí¹³ lí³ ñí³² tsáu² hi³ ca³ tin¹ Dió³², qui¹ ti³ la³ hnga² yáh³ Dió³² má² ca³ ma³ jnia³² hi³ jáun². 20 Qui¹ la³ cun³ jmi¹

ca³jmú³ jáun² Dió³² tá¹ cáun² hngá¹máh³, má²lin¹ bíh¹ pí³ hí³ tiá² jniá³ quioh²¹ tsú² cun³quionh³ la³jí³² hí³ ca³jmú³ tsú² jáun². Má²ca³lí³ lin¹ bíh¹ re² lín³² hí³ hí³ bíh¹ dí² Dió³² Tsá² cú² juenh² cun³ jmí¹hí³nio². Cun³ñí¹ hí³ jáun² bíh¹ tiá² zia³² lánh³ rón³² lí¹³ ma³zian³² tsú²; 21 quí¹ uá¹jinh¹ cuóun³² tsú² Dió³², cun³ jáun² tiá² má²ca³ma³quien² bíh¹ tsú² Dió³² la³ cun³ jmí¹ ca³tí²¹, sa³jun³ má²ca³cué³ bíh¹ tsú² tiá¹hmah¹ ñí¹con² Dió³². Cha³ jmí¹ jmu³ tsú² la³ jáun², cá² ñí¹ lí¹ ná¹cháunh²³ tsí³ jmáh³la³ hí³ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ bíh¹ tsú², hí³ jáun² cu³tsa³² má²cá²jí³² bíh¹ cú²jueh³² jmí¹ tsí³ tsú² quí¹ cun³ñí¹ hí³ tiá² ñí¹hnauh² yáh³ tsú² jú¹ tson². 22 Uá¹jinh¹ juáh³ tsú² hí³ quia³lín³ jmí¹ tsí³, tí³la³ tsá² cú¹juón¹ bíh¹ má²ca³ta³ná¹lín³ tsú²; 23 quí¹ má²ca³za³ bíh¹ tsú² jái¹³ ca³tí²¹ ha³ lánh³ rón³² má¹quien¹³ dí² Dió³², Tsá² tiá² jmái¹ tón²¹ hí³ jún³; jáun² cu³tsa³² dió³² tsá² lán¹ tsá² jniá³ la³jmí¹ jniá³ tsá²mí³cuóun² tsá² chau³² jmái¹ jún²³ bíh¹ cú²jueh³² má²má²quien² tsú², la³ má²quionh³ ja³ lán¹ jáh³ tsí²¹ pí¹³, jáh³ hláinh¹, jí³ jáh³ quiún³ cuá² ta³ ní² siáh³.

24 Hí³ jáun² bíh¹ tí³ có³² má²ca³chau³ cú²jueh³² Dió³² quioh²¹ tsú², hí³ jáun² cuí¹ cha³jmu³ cha³cháu³ la³jí³² hí³ hlah³ hí³ hó³² hí³ dí¹quiaunh²¹ tsí³, hí³ jáun² ca³la³ uá¹ tiá² heh³ bíh¹ tsú² má²ná¹jmu² tso³ quionh³ tsá²ján² tsá²ján². 25 Quí¹hliá² jú¹ tí¹jái² bíh¹ taunh³² tsú² ta²¹ cha³jmí¹ tónh²¹ tsú² ta²¹ jú¹ tson² hí³ ca³tín¹ Dió³², hí³ jáun² dá² hí³ ca³jmú³ jáun² bíh¹ Dió³² má²ca³ma³quien²

tsú² ji³ hi³ má²ca³ma³tsu³ ma³jónh³² tsú² cha³ jmí¹
ma³quien² tsú² hnga² Dió³² Tsá² ca³jmú³ hí³ ca³la³
ji³li³², Tsá² jmí¹ ca³tin¹ hí³ hi³ ma³tsu³ ma³jónh³²
tsú² cun³ jmí¹hi³nio². Tson² bíh¹ cu³tí³.

26 Hi³ jáun² bíh¹ má²ca³chau³ Dió³² cú²jueh³² tí³
có³², hi³ jáun² cuí¹ lí³ hniá¹ tsú² jmu³ la³ji³² hi³
hlah³ ca³la³ uá¹ tiá² heh³; hi³ hí¹ ca³la³ tí³ tsá²mí³
yáh³ lí¹ má²ná¹jmú² ná¹tsau³² má²tún² hmóu³²,
cáun² hi³ tiá² jmí¹ ca³tí²¹. 27 Hi³ ja³bí¹ la³ jáun² siáh³
tsá²ñuh², tí³ có³² bíh¹ má²ca³chá³ tsú² hi³ cuóun¹
quionh³ tsá²mí³, hi³ jáun² má²tún² hmóu³² bíh¹
tsú² lí¹ má²ná¹jmú² ná¹tsau³². Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³
ja¹ má²tún² hmóu³² tsá²ñuh² bíh¹ má²ná¹jmu² tso³
ca³la³ uá¹ tiá² heh³, cáun² hi³ tiá² jmí¹ ca³tí²¹ jmu³
tsú², hi³ jáun² má²ná¹má²tso² tsú² tsí³ cun³quionh³
ngú³ quioh²¹ hmóu³².

28 Cun³ñí¹ hi³ tiú²uú² zian² tsú² hi³ ca³tin¹ Dió³²,
jáun² Dió³² má²ca³chau³ tí³ có³², hi³ jáun² tí³ ta²¹
cu³tsa³² cuí¹ cháunh¹³ cú²jueh³² chí¹ tsú² hi³ tiá²
ca³tí²¹, hi³ jáun² cu³tsa³² cuí¹ jmu¹ cú²jueh³² hi³ tiá²
jmí¹ ca³tí²¹ jmu³. 29 Tsá² la³ hí³ ná¹cónh²¹ hñu³ tsí³
la³jáh³ dú¹ ñí¹ hi³ hláh³ hi³ hó³², tsá² jmu² juón¹,
[tsá² cáun² jmu² hi³ tiá² jmí¹ ca³tí²¹ jmu³,] tsá² lí¹
dí¹quiaunh²¹ tsí³ hi³ hlá² hi³ ní², hi³ hniá¹ siáh³ jmu³
hi³ hlah³. Tsá² la³ hí³ ná¹cónh²¹ tsí³ hi³ uóu³² tsí³,
tsá² jngih² tsáu², tsá² hnió³ hnié², tsá² tí¹ jáin², tsá²
lí¹ hiá² lí¹ jlin²³ tsáu², tsá² ziú² hien² tsáu². 30 Tsá² la³
hí³ cauh³² jái¹³, hi³ ca³la³ hi³ hon² bíh¹ tsú² Dió³²,
tsá² hí¹ jan² tiá² hin² hún¹ ta²¹, tsá² jmu² quien²
hmóu³², hi³ lí¹ jmu² siáh³ tonh². Tsá² la³ hí³ cáun² lí¹

hnauh² chí¹ hi³ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ jmu³ hi³ hlah³,
tsá² tiá² nieh³ ñí¹ con² jméi² mí¹ ziu¹³, ³¹ tsá² tiá² jái¹³
ngi²³, tsá² tiá² má² tĩ³² jě¹. Tsá² la³ hí³ tiá² hin²
hnio³, [tsá² tiá² jmu² juenh² tsí³,] hi³ tiá² mií³ ja³²
tsí³ ní² siáh³. ³² Hi³ uá¹ jinh¹ re² lín³² bíh¹ lieih²¹
tsí³ tsú² hi³ Dió³² má² ca³ jmú³ héih³² hi³ tsá² jmu²
hi³ la³ ní² ca³ tin¹ jún³, tĩ³ la³ cun³ jáun² ná¹ jmu² bíh¹
tsú² la³ má² jmu² jáun², hi³ ca³ la³ hi³ tĩ³² lín³² tsí³ tsú²
ní¹ juáh³ tsá² siánh³ siáh³ jmu² la³ jáun².

2

Dió³² rá² tsi³² héih³² la³ cun³ lí³ jú¹ tson²

¹ Jáun² né³, hnú² tsá² chú¹ ñih²¹ nú² tsá² siánh³,
ha³ tiá² lí¹³ yáh³ hi³ lí¹ má¹ zian¹³ hnú² huen², cuí¹
hin² mi³ tsánh² hnú². Quí¹ ní¹ má¹ ca³ chú¹ ca³ ñih²¹
nú² tsá² siánh³, la³ jáun² má² ra³ tsin³² nú² siáh³
héih³² huen² bíh¹, quí¹ cun³ ñí¹ hi³ jmuh³² hnú²
siáh³ cá² ren² la³ jmí¹ jmu² tsá² hí³. ² Tĩ³ la³ né¹ dí² hi³
Dió³² rá² tsi³² héih³² la³ cun³ rón³² lí³ jú¹ tson² bíh¹,
ní¹ juáh³ ní¹ má¹ ca³ ra³ tsin² tsú² héih³² tsá² jmu² la³
ní². ³ Hi³ jáun² ní¹ má¹ ca³ chú¹ ca³ ñih²¹ hnú² tsá²
jmu² la³ ní², ¿hí¹ lín²³ hnú² hi³ cáun² lí¹ ngá¹³ hi³ tiá²
tá¹ tsin¹ nú² héih³² la³ cun³ hi³ ca³ tin¹ nú² ní¹ juáh³
hnú² bíh¹ tsá² jmuh³² siáh³ la³ jáun²? ⁴ ¿Ho³ lín²³
hnú² hi³ tiá² lín¹ ñí¹ jmu³ ta²¹ hi³ jmu² Dió³² juenh²
tsí³, hi³ jlánh¹ ja³² lín³² mií³ tsí³ tsú² siáh³? ¿Tiá¹
ca³ lí³ lín¹ nú² dúh¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ tsú² cun³ ñí¹ hi³
hnió³ tsú² hi³ za¹³ jmí¹ honh² hnú² bíh¹? ⁵ Hnú²
bíh¹ jan² tsá² huáh² chih³², cun³ tiá² má² ca³ zah¹

la³ jáun² bíh¹ hnú² jmí¹ honh². Hi³ jáun² cáun² ta²¹
 jmuh³² hnú² hi³ tí³ lí³ mí¹ míh³ tsí³ Dió³² ñí¹ con² nú²
 ní¹ má¹ cá² chó³² jmái¹ hi³ lí³ jnia² héih³², jmái¹ hi³
 ra³ tsí³² Dió³² héih³² la³ cun³ ca³ tí²¹ ñí¹ con² ca³ la³
 jín³² tsáu². 6 Quí¹ hí³ bíh¹ ma³ hmah¹ ñí¹ con² ma³
 quin³² ma³ jan³² tsáu² la³ cun³ rón³² lí³ tá¹³ tsú².
 7 Quí¹ ní¹ juáh³ tsá² cueh³² tsí³ hi³ jmu² jmáh³ la³ hi³
 chu²¹ cun³ ñí¹ hi³ hnió³ hau³ cáun² jái¹³ quien² hi³
 cué³² Dió³², jí³ hi³ hnió³ tá¹ zanh¹ re² ñí¹ con² Dió³²,
 hi³ hnió³ siáh³ hi³ lí¹³ zian² cun³ jmí¹ hi³ nio², jáun²
 tsá² la³ hí³ bíh¹ hiáuh³ jái¹³ hi³ lí¹³ zian² quionh³
 Dió³². 8 Tí³ la³ Dió³² ma³ tson¹³ ca³ la³ má² míh²³ tsí³
 bíh¹ tsá² hniá¹ hi³ niau²¹ re² tsí³ hnga², tsá² hnió³
 ma³ tí³² jmáh³ la³ hi³ hlah³ cha³ jmí¹ lí³ hniá¹ tsú²
 hi³ ne³ jú¹ tson². 9 Tsá² jmu² hi³ la³ jí³² hi³ hlah³
 chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ ma³ tso² lín³² tsú² tsí³, hi³ ho³
 hi³ jngih³ lín³², la³ ñí¹ la³ ján³ tsá² *judíos, hi³ ja³ bí¹
 *tsá² cá² jo²¹ ní² siáh³. 10 Tí³ la³ ca³ tñ¹ tsá² jmu² hi³
 chu²¹ má¹ ná¹, Dió³² cué³² cáun² jái¹³ quien² hi³
 hau³ tsú², hi³ tá¹ zanh¹ tsú² re², jí³ hi³ lí¹³ zian² tsú²
 siáh³ cáun² hi³ re² hi³ tñ², tsá² judíos la³ ñí¹ la³ ján³,
 hi³ ja³ bí¹ tsá² cá² jo²¹ ní² siáh³.

11 Quí¹ Dió³² tiá² jmu² hi³ quien² jan², hi³ jan²
 tiá² quien²; 12 quí¹ la³ jín³² tsá² jmu² tso³ ta³ tiá²
 cuoh² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, ta³ tiá² quionh³
 liei²¹ jáun² bíh¹ hiá¹ tsán¹³ tsú². Tí³ la³ tsá² ca³ lí³
 cuoh² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés má¹ ná¹, la³ cun³
 lí³ liei²¹ jáun² bíh¹ tá¹ tsin¹ tsú² héih³². 13 Quí¹
 jun³ juáh¹³ hi³ tí³ lí¹ ne³ yáh³ tsú² liei²¹ jáun², hi³

jáun² lí³ chun¹ ñí¹con² Dió³², tí³la³ hi³ hniáuh³² ma³tí³² bíh¹ tsú², hi³ jáun² bíh¹ he³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³. 14 Tí³la³ ca³tín¹ tsá²cá²jo²¹ má¹ná¹, tsá² tiá² raunh³² liei²¹ jáun² quioh²¹ hla¹ Moisés, ní¹juáh³ ní² lí¹ ca³ma³tí³² tsá² hí³ liei²¹ jáun², jáun² hmóu³² tsú² má²lín³ tsá² zia³² liei²¹ quioh²¹ Dió³² hñu³ tsí³, 15 quí¹ cun³quionh³ hi³ jmu² bíh¹ tsú² má²lí²lin¹ hi³ hu²¹ liei²¹ jáun² hñu³ tsí³. Jmí¹ tsí³ hmóu³² tsú² má²má²tson² jái¹³ lá², quí¹ ma³cónh³ cha³² tso³jmí¹ tsí³ tsú², hi³ ma³cónh³ siáh³ má²tson² jái¹³. 16 Hi³ jáun² má¹jáun² chá³² Dió³² jo³cuo² Jesús Tsá² lín³ Cristo, hi³ ra³tsí³² tsú² héih³² ca³tí²¹ la³jí³² hi³ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ jáun² hñu³ tsí³ tsáu², la³ cun³ lí³ jáun² jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³.

Tsá² judíos, tsá² raunh³² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés

17 Tí³la³ hnú² tsá² jlánh¹ juánh³ nú² hi³ lín³ nú² tsá² judío, hi³ zian² nú² la³ cun³ juáh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, hi³ ca³la³ hi³ tsinh¹ lín²¹ nú² ca³tín¹ Dió³² juóuh³². 18 Níh¹ bíh¹ hnú² he³ hi³ tí³² tsí³ Dió³², quí¹ liei²¹ jáun² hie³² he³ hi³ chu²¹ hi³ hniáuh³² quiáh¹³ hnú². 19 Lín²³ hnú² hi³ cu³tí¹³ tín² hnú² hieh¹ tsá² ten³ jui³², hi³ tín² nú² siáh³ tieih²¹ sí² jui²¹ tsá² ñí³táunh¹ já¹niéi². 20 Hi³ lín²³ nú² siáh³ hi³ tín² nú² hieh¹ tsá² cú¹juón¹, jí³ hi³ ha³ lánh³ rón³² má¹tín¹³ nú² siáh³ tsá² tiá² jmí¹ tiá² tsí³, quí¹ cun³ñí¹ hi³ liei²¹ hi³ cuín² nú² jáun² lí³ mí¹zioh²¹ ca³tí²¹ jú¹ tson², jí³ la³jí³² hi³ lí²ñí³² tsú² ní² siáh³. 21 Hi³ jáun² né³, hnú² tsá² hnáuh²

jmúh¹³ tí³², ¿he³ láih³² sa³ tiá² ma³tín¹³ nú² tín²
 huen²? Hnú² tsá² juáh³ hi³ tiá² hniáu³² han³ tsú²,
 ¿he³ láih³² sa³ chín¹dí¹ huen² bíh¹ hnú² hainh³²?
 22 Hnú² tsá² juáh³ hi³ tiá² hniáu³² lí¹ jmu³ lí¹
 tsó²¹ tsú², ¿he³ lí³ sa³ chín¹dí¹ huen² bíh¹ hnú²
 jmuh³² la³ jáun²? Hnú² siáh³ tsá² jlánh¹ hon² nú²
 dió³² tsá² lán¹, ¿he³ láih³² sa³ chín¹dí¹ hnú² bíh¹
 hainh³² hi³ quien² tloh³ cuáh³² jáun²? 23 Jlánh¹
 jmuh³² hnú² tsinh¹ cun³ñí¹ hi³ zia³² liei²¹ jáun²
 quián¹³, tí³la³ cun³quionh³ hi³ tiá² ma³tih²¹ hnú²
 liei²¹ jáun², má²jmuh³² hnú² hi³ tiú²uú² quien²
 Dió³² bíh¹. 24 Tson² cu³tí³ bíh¹ la³ cun³ hi³ rá¹juáh³
 jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² la³ lá²: “Tsá²cá²jo²¹
 hleh³² hlah³ hi³ ca³tín¹ Dió³² cun³ñí¹ hi³ tsáuh³
 hnoh² bíh¹”.

25 Tson² bíh¹ zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ hi³ *tiu³² tsú²
 jáun² chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian², ní¹juáh³ tsá² má²tí³²
 liei²¹ jáun² quioh²¹ hla¹ Moisés, tí³la³ ní¹juáh³ tiá²
 la³ ma³tih²¹ yáh³ hnú², jáun² hnú² lín³ la³jmí¹ lín³
 jan² tsá² tiá² má²quian³² lí²¹ hi³ lín¹ hi³ taunh² jáun²
 Dió³² hó¹ñí¹ bíh¹. 26 Tí³la³ tsá² tiá² quian³² lí²¹ jáun²
 má¹ná¹, ní¹juáh³ zian² tsú² la³ cun³ rón³² juáh³
 liei²¹ jáun², jáun² tsá² la³ hí³ né³ lín³ la³juah²¹ dúh¹
 jan² tsá² má²já²tú¹ quioh²¹ bíh¹. 27 Hí³ jáun² tsá²
 tiá² já²tú¹ quioh²¹ né³, cun³quionh³ hi³ zian² tsú²
 jáun² la³ cun³ juáh³ jáun² liei²¹ bíh¹ má²zia³² he³
 lánh³ rón³² tá¹tsín¹ hnú² héih³², quí¹ hnú² bíh¹ jan²
 tsá² tiá² ma³tih²¹ liei²¹ jáun² uá¹jinh¹ ron³ nú², hi³
 uá¹jinh¹ quiánh¹ nú² siáh³ lí²¹ hi³ lín¹ hi³ taunh²
 Dió³² hó¹ñí¹ hnú². 28 Quí¹ jun³juáh¹³ hi³ cáun² lí¹
 lín³ tsú² tsá² judío cun³quionh³ hi³ jniá³ jáun² tí³

coh³ yáh³, sa³jun³ jmu² ta²¹ hi³ quian³² tsú² li²¹ jmáh³la³ ngú³ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹, qui¹ cáun² hi³ lí³ jmáh³la³ tí³ coh³ bíh¹ jaun³². 29 Tí³la³ tsá² hú¹tá¹ cu³tí³ lín³ judío má¹na²¹, jan² tsá² lín³ la³ tí³ hñu³ tsí³ bíh¹, jan² tsá² má²quian³² li²¹ la³ tí³ hñu³ tsí³; ta²¹ jáun² jmu² Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, jun³juáh¹³ hi³ lí²³ cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² héih³² má²rá¹lí³ yáh³. Jáun² Dió³² ma³quien² tsá² la³ hí³, uá¹jinh¹ tsá²mi³cuóun² tiá² ñí¹ ma³quien² tsú².

3

1 Hi³ jáun² né³, ħha³ dá² jinh¹ quien² hi³ lín³ tsú² *judío, hi³ he³ tá²tsaih²¹ tsú² ní¹juáh³ hi³ *ja³tú¹ chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² tsú²? 2 Hliáun³ bíh¹ ñí¹ jmu² ta²¹. Qui¹ la³ñí¹ la³ján³ Dió³² ca³chá³ jo³cuo² tsá² judíos jái¹³ jáun² quioh²¹. 3 Jáun² né³, ní¹juáh³ ma³ jan² tsá² hí³ tiá² ca³ma³tí³² jái¹³ jáun², ħhí¹ cun³ñí¹ hi³ jáun² tiá² ma³tí³² Dió³² jë¹ uá²;jai³²? 4 ;Tiá² jáun² yáh³! Dió³² dá² jmu² la³ cun³ qui³ lí³ jú¹ tson² bíh¹, uá¹jinh¹ la³jín³² tsá²mi³cuóun² tí¹ jáin². Qui¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²:

Ca³tí²¹ lí³jnia² hi³ tson² jëh² hnú²;

lí³ lin¹ hi³ chun¹ hnú² ní¹ má¹tí³ ñí¹ ta³tsí²¹ héih³².

5 Hi³ jáun² né³, zian² tsá² lín²³ hi³ tí³ jlánh¹ néh¹ re² lí²lin¹ hi³ chun¹ Dió³² ní¹juáh³ hi³ tí³ lí³mí¹ jmú¹³ dí² hi³ hlah³ hi³ hó³². Tí³la³ ħhe³ dá² lí¹³ juáh¹³ dí² hi³ ca³tí²¹ hi³ ní²? Qui¹ sá¹jmí¹ hi³ tson² la³ ní² dúh¹, hi³ jáun² Dió³² má²lín¹³ jan² Tsá² tiá² tin² ra³tsí³² héih³² bíh¹, qui¹ ħhe³ láih³² sa³ míh²³ yáh³ tsí³ tsú² ñí¹con² tsá² jmu² tso³? 6 ;Tí³la³ tiá² tson² yáh³ la³

cun³ hi³ ná¹lín²³ tsú² jáun²! Quí¹ sá¹jmí¹ hi³ tson² la³ jáun² dúh¹, ħa³ bí¹ lánh³ rón³² jmí¹ lí¹³ ra³tsí³² Dió³² héih³² ñí¹con² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá²?

⁷ Quí¹ zian² tsá² juáh²³ la³ lá²: “Cun³ quionh³ jú¹ tí¹jái² hi³ hléh²³ jná¹³ tí³ lí³mí¹ lí² lin¹ hi³ quien² jú¹ tson² quioh²¹ Dió³²”; tí³la³ jná¹³ né³ juanh³², hi³ sá¹jmí¹ hi³ tson² la³ cun³ hi³ juáh²³ tsú² jáun², jáun² ħa³ bíh¹ lánh³ rón³² lí¹³ juáh³ Dió³² hi³ tsá² la³ hí³ lín³ jan² tsá² ren² tso³ ní¹ má¹ca³ra³tsí³² tsú² héih³² ñí¹con² tsú²? ⁸ Quí¹ sá¹jmí¹ la³ ní² dúh¹, ħhe³ ya³ láih³² tiá² jmú¹³ dí² cú²jueh³² hi³ hlah³, hi³ jáun² tí³ lí³mí¹ ja³tu³ ja³lí³ hi³ chu²¹? Tí³tsóh³dí¹ jái¹³ la³ ní² néh¹ hie²³ jnoh¹ tsáu² juáh²³ ma³ jan² tsá² hu²¹ hlah³ tsí³; tí³la³ tsá² la³ hí³ dá² má²tá¹tsin¹ héih³² la³ cun³ ca³tí²¹ bíh¹.

La³jái³² bíh¹ dí² ren² tso³

⁹ Hi³ jáun² né³, ħhí¹ jlánh¹ bíh¹ chú³² quiú¹³ dí² tsá² judíos la³ cónh³ bíh¹ *tsá²cá²jo²¹? ;Tíá² jáun² yáh³! Quí¹ la³ cun³ hi³ má²lí²neh²¹ dí² hi³ ca³la³ jí³lin² tsáu² bíh¹ ná¹jlain³² tsáu¹³, uá¹ hi³ tsá² judíos, uá¹ hi³ tsá²cá²jo²¹. ¹⁰ La³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ la³ lá²:

Ca³la³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² chun¹ ta³ ñí¹ Dió³²,

¹¹ tiá² hin² zian² yáh³ tsá² ngí²³ jái¹³,
tiá² hin² zian² yáh³ tsá² hnah² Dió³².

¹² La³jín³² bíh¹ tsáu² má²já²taunh²¹ tí³ có³²,
jí³lin² bíh¹ tsú² má²ca³can³ cáun² jui³² hlah³.

Ca³la³ hí¹ jan² yáh³ tsá² jmu² hi³ chu²¹ tiá² zian²,

¹³ La³jmí¹ ja³² cáun² tá²hón³² má²ca³niá³ bíh¹ ja³² jē¹ tsú²,

jmáh³la³ jú¹ tí¹jái² bíh¹ chí²¹ ho³ tsú².

La³jmí¹ lí³ hí³ ha²¹ no¹ quioh²¹ jáh³hláinh¹ bíh¹ ho³ tsú²;

14 cá² ñí¹ chú² juóun³² bíh¹ tsú² tsáu², jí³ hí³ zaih³² tsú² siáh³ jú¹ uóu³².

15 Ca³la³ hí³ háun¹ lín²¹ bíh¹ tsú² tsó³² hí³ tsa³jngih² tsáu²,

16 cá² ñí¹ qui² hlian²³ tsáu² bíh¹ tsá² la³ hí³, hí³ tsunh² tsú² juí²¹ tsáu², hí³ chan² tsú² siáh³ tsáu² ná¹hó² ná¹jngih².

17 Tsá² la³ hí³ tiá² ñí³² yáh³ ha³ lánh³ jmu³ hí³ lí¹³ niau²¹ tie³;

18 ca³la³ hí¹juáh³ tiá² lín²³ bíh¹ tsú² hí³ jmu³ juénh² ñí¹con² Dió³².

19 Né³² né³, né¹ bíh¹ dí² hí³ la³jí³² héih³² má²rá¹tioh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² ca³tín¹ tsá² zian² cun³quionh³ liei²¹ jáun² bíh¹, hí³ jáun² hí¹ jan² tsá² hí³ tiá² lí¹³ juáh³ hí³ tiá² ñí³²; quí¹ hí³ jáun² la³ jáun² lí¹³ ra³tsi³² Dió³² héih³² ñí¹con² la³jín³² tsá² zian² hngá¹máh³. 20 Hí³ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ lí³ chun¹ ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ hí³ má²tí³² tsú² la³jí³² hí³ rá¹juáh³ liei²¹ jáun², quí¹ liei²¹ jáun² cáun² jmu² ta²¹ hí³ má²lí²¹ hí³ tsá² ren² tso³ bíh¹ dí².

Cun³quionh³ hí³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ tsú² lí¹³ liáun³

21 Tí³la³ né³² né³, má²ca³lí³ lín¹ ha³ lánh³ rón³² lí¹³ he³ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, jun³juáh¹³ uá² quionh³ hí³ má²tí²¹ dí² liei²¹ jáun² yáh³. Quí¹ hí¹ la³ tí³ hnga² yáh³ liei²¹ jáun² jí³ la³ má²quionh³ jái¹³ hí³ ca³hléh³ jáun² tsá² lín³ hí³ *tí³² jē¹ Dió³² siáh³ ca³juáh³ 22 hí³ Dió³² hình²³ tsá²

cha³² cáun² tsí³ ñí¹ con² Jesús Tsá² lín³ Cristo. Qui¹ la³ jín³² bíh¹ tsá² nio² cáun² tsí³ ñí¹ con² Jesús lí¹³ lín³ la³ juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ ñí¹ con² Dió³² cuí¹ hin² mí³ tsánh². ²³ Ji³ lín² tsáu² bíh¹ má² ca³ jmú³ tso³, hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² cah²³ jmái¹ hi³ lí³ chun¹ la³ jmí¹ chun¹ Dió³². ²⁴ Hi³ cun³ ñí¹ hi³ jáun² né³, cáun² lí¹ ja³² bíh¹ mí³ tsí³ Dió³² hi³ hình²³ tsú² tsáu² la³ juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, qui¹ má² ca³ ma³ hmah¹ bíh¹ Cristo Jesús ca³ ti²¹ tsáu¹³ tsáu², hi³ jáun² tiú² uú² tso³ ren² yáh³ tsú². ²⁵ Qui¹ Dió³² ca³ cuen³ Jesús hi³ jún³ cha¹³ tsáu²; hi³ jáun² cun³ quionh³ hi³ ca³ táin² jáun² jmí² hán¹ Jesús bíh¹ ca³ chón³² Dió³² tsí³ hi³ jmí¹ míh²³ jáun² tsí³ hi³ ca³ ti²¹ tsáu¹³ tsáu² ní¹ juáh³ tsá² má² ca³ chá³ cáun² tsí³. La³ jáun² ca³ lí³ cun³ ñí¹ hi³ ca³ lí³ hnió³ Dió³² ma³ jnia³² hi³ tin² ra³ tsi³² re² héih³²; qui¹ jmí¹ tin² cáun² ti³ lí¹ ca³ ma³ juenh² cu³ tiá³ bíh¹ tsú² tsí³, hi³ ca³ jmú³ tsú² jáun² la³ uá¹ tiá² jie²³ la³ jí³² tso³ hi³ ca³ jmú³ tsáu². ²⁶ La³ jáun² ca³ jmú³ tsú² cun³ ñí¹ hi³ hnió³ ma³ jnia³² la³ má² má² jnia³² jáun² hi³ tin² ra³ tsi³² héih³² la³ cun³ ca³ ti²¹, cun³ quionh³ hi³ hình²³ tsú² lí³ ua³ jan² tsá² nio² cáun² tsí³ ñí¹ con² Jesús la³ juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹.

²⁷ Hi³ jáun² né³, ¿né² dá² hi³ jmí¹ jmu³² dí² jáun² tsah¹? Ca³ nga² bíh¹. ¿He³ láih³² ca³ nga²? Qui¹ jun³ juáh¹³ hi³ ca³ ma³ ti²¹ dí² la³ cun³ lí³ héih³² yáh³, qui¹ jí³² la³ ti³ ca³ chá¹³ dí² cáun² tsí³ bíh¹. ²⁸ Jáun² né³, má² né¹ dí² hi³ Dió³² hình²³ tsáu² la³ juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ ñí¹ hi³ cha³² tsú² cáun² tsí³ bíh¹, hi³ sa³ jun³ uá² jie²³ yáh³ Dió³² hí¹ má² lí² ma³ ti³² tsú²

liei²¹.

²⁹ ¿Hí¹ jmáh³la³ tsá² judíos uá¹ tanh² Dió³² hó¹ñí¹? ¿Haun¹³ juáh¹³ ja³bí¹ tsá²cá²jo²¹ uá²jai³² tanh² Dió³² hó¹ñí¹? Quí¹ tson² bíh¹ hi³ ja³bí¹ tsá² hí³ uá²jai³² tanh² Dió³² ho¹ñí¹, ³⁰ quí¹ jí³²la³ jan² tán¹ Dió³² bíh¹ zian². Hi³ jáun² Dió³² hinh²³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ lí³ua³ jan² tsá² nio² cáun² tsí³, cuí¹ quian³² cuí¹ tiá² quian³² bíh¹ tsú² lí²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² jáun² Dió³² hó¹ñí¹. ³¹ Hi³ jáun² né³, ¿hí¹ ná¹jmu³² dí² hi³ hí¹ cú¹pih²¹ tiú²uú² quien² liei²¹ jáun² dúh¹ cun³quionh³ hi³ ma³quien¹³ dí² jáun² hi³ hniáuh³² chá³² tsú² cáun² tsí³? ¡Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ tí³ lí³mí¹ ná¹ma³quien¹³ bíh¹ dí² liei²¹ jáun².

4

Há²bran²¹ lín³ mí¹ziah²¹ ca³tín¹ tsá² cha³² cáun² tsí³

¹ Hi³ jáun² né³² né³, hnó³² jná¹³ hléh¹³ ca³tí²¹ hi³ ca³hiah³ jáun² hla¹ Há²bran²¹ dí¹hio³ ñú¹deh³ dí². ² Sá¹jmi¹ hi³ Dió³² ca³hinh³ Há²bran²¹ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³hliá² zia³² hi³ ca³jmu³ dúh¹, jáun² jmi¹ zia³² bíh¹ jái¹³ hi³ jmu³ tsú² tonh², tí³la³ tiá² hin² ca³tín¹ yáh³ jmu³ tonh² ñí¹con² Dió³² má¹ná¹. ³ Quí¹ la³ lá² bí¹ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²: “Há²bran²¹ ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³²; cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³jíe³² tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹”. ⁴ Jmú¹³ jái¹³, ní¹juáh³ jan² tsá² jmu² ta²¹, hiáuh²³ bíh¹ tsú² la³ cun³ hmah²¹ hi³ hlánh¹, jun³juáh¹³ hi³ lí¹ hiáuh²³ yáh³ tsú². ⁵ Tí³la³

hi³ ca³tin¹ tsá² nio² cáun² tsí³ má¹ná¹, ñí¹ jí²¹la³ ti³
cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² Dió³² bíh¹ tsú² cha³ jmí¹
ma³quien² tsú² lí³ua³ cáun² hi³ má²ca³jmú³ hnga²;
hi³ jáun² Dió³² Tsá² hình²³ tsá² ren² tso³ né³, cáun²
jie³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ bíh¹ cun³ñí¹ hi³
má²nio² jáun² cáun² tsí³ tsú². 6 Ja³bí¹ hnga² siáh³
hla¹ Dá²vi²¹ ca³juáh³ hi³ jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² heh²³
Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³, tsá² tiá²
ná¹hi¹³ hí¹ cú¹pih²¹ ta²¹ quioh²¹, 7 jmí¹ ca³juáh³ tsú²
jáun² la³ lá²:

iHe³ máh³ jmí¹ ren² tsá² má²ca³hin³ Dió³² tso³
quioh²¹ hi³ jmí¹ zian² tsú² jáun² cun³ tin² tsí³
hnga², tsá² má²ná¹jlí³² la³jí³² tsáu¹³!

8 iHe³ ma³ jmí¹ ren² tsá² jie³² Dió³² la³juah²¹ dúh¹
jan² tsá² tiá² tso³ ren²!

9 Hi³ jáun² né³, jun³juáh¹³ jmáh³la³ tsá² ná¹tú¹
chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² yáh³ jlánh¹ jmí¹ ren²,
quí¹ la³ jí³ tsá² tiá² má²ná¹quian³² lí²¹ jáun² bíh¹
uá²jai³². Má²lí²neh²¹ bíh¹ dí² hi³ Dió³² cáun²
ca³hinh³ bíh¹ hla¹ Há²bran²¹ la³juah²¹ dúh¹ jan²
tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ ca³chá³ cáun² tsí³. 10 Ti³la³
¿hin² dá² jmí¹ ca³hinh³ Dió³² Há²bran²¹; hí¹ ta³
má²quian³² tsú² lí²¹ hi³ lin¹ hi³ taunh² Dió³² hó¹ñí¹,
ho³ ta³ ñeh² uá¹? ¿Haun¹³ juáh¹³ ta³ ñeh² bíh¹ dúh¹?

11 Qui¹ má²ca³hinh³ bíh¹ Dió³² Há²bran²¹ la³ cun³
jmí¹ ca³hiah³ jáun² jái¹³ hi³ hniáuh³² tiú³² chí²
láu² hná¹³ ñí¹ zian²; cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jáun²
Há²bran²¹ la³ jáun² ca³jmú³ Dió³² lin¹ hi³ hí³ bíh¹ dí²
jan² tsá² má²ca³heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá²
chun¹ cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³. Hi³ jáun² la³ jáun²

bíh¹ lí³ hí³ Há²bran²¹ hí³ lín³ mí¹zloh²¹ ca³la³ jín³²
tsá² nio² cáun² tsí³ ta³ tiá² má²quian³² lí²¹ hí³ lín¹ hí³
taunh² Dió³² hó¹ñí¹, hí³ jáun² Dió³² hinh³ uá²jai³²
tsá² hí³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. 12 Tson²
bíh¹ Há²bran²¹ hí³ lín³ dí¹hio³ ñú¹deh³ la³jín³² tsá²
má²ná¹quian³² lí²¹ jáun², tí³la³ jí³²la³ tí³ tsá² tiá²
cáun² lí¹ já¹tú¹ quioh²¹ bíh¹ má¹ná¹, tsá² ca³chá³
cáun² tsí³ la³jmí¹ ca³chá³ hla¹ Há²bran²¹ hí³ cáun²
tsí³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hí³ tsa³tú¹ quioh²¹.

*Jái¹³ hí³ ca³jmú³ Dió³² lí³tí²³ cun³ñí¹ hí³ nio² cáun²
tsí³ bíh¹ tsú²*

13 Dió³² ca³jmú³ jái¹³ ñí¹con² hla¹ Há²bran²¹, jí³ la³
má²quionh³ jón²zih¹ jón²cho¹ tsú² hí³ niau²¹ jo³cuo²
tsú² tá¹ cáun² hngá¹máh³; tí³la³ jun³juáh¹³ hí³hliá²
tí³ ca³ma³tí³² liei²¹ jáun² yáh³ Há²bran²¹ hí³ hiauh³
jái¹³ jáun², tí³la³ ca³hiauh³ tsú² jái¹³ jáun² cun³ñí¹ hí³
má²ca³heh³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹
bíh¹ quí¹hliá² ca³chá³ tsú² cáun² tsí³. 14 Quí¹ sá¹jmí¹
hí³ jmáh³la³ tsá² hiauh³ liei²¹ jáun² bíh¹ la³ zia³² hí³
hiáuh³ ñí¹con² Dió³², hí³ jáun² tiá² lín¹ ñí¹ la³ jmu³
ta²¹ yáh³ hí³ nio² jáun² cáun² tsí³ tsú², hí³ sa³jun³ la³
lí³ quien² yáh³ jái¹³ hí³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ní¹juáh³
la³ jáun². 15 Quí¹ cun³quionh³ liei²¹ jáun² dá² cáun²
ja³² hí³ míh²³ tsí³ bíh¹ Dió³²; quí¹ jí³²la³ tí³ ní¹juáh³
tiá² liei²¹ zia³² bíh¹ tiá² lí³ lín¹ yáh³ he³ tiá² ca³lí³tí³.

16 Hí³ jáun² né³, ja³² mií³ tsí³ Dió³² cun³ñí¹ hí³
nio² cáun² tsí³ bíh¹ tsú², hí³ jáun² la³ jáun² bíh¹
lí³tí³ jái¹³ hí³ ca³jmú³ jáun² Dió³² ñí¹con² jí³lín²
jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹. Jun³juáh¹³ lí³tí³

ñí¹con² jón²zih¹ tsú² tsá² ti³ má²hiah³² liei²¹ jáun²
 yáh³, qui¹ ti³la³ li³ti³ ñí¹con² jón²zih¹ tsú², tsá² jí³²la³
 ti³ nio² cáun² tsí³ la³jmí¹ ca³chá³ tsú² jáun² hnga²
 cáun² tsí³ bíh¹; hi³ Há²bran²¹ hí³ bíh¹ lín³ mí¹ziah²¹
 quiú¹³ dí² ca³la³ jái³², la³ cun³ tsá² má²nio² cáun²
 tsí³ dí². 17 La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²
 hi³ juáh³ la³ lá²: “Má²lí²jmú³² jná¹³ hi³ hnú² lín³
 mí¹ziah²¹ quioh²¹ juóun³² tsá² zian² la³jáh³ dúh¹ ñí¹
 hué³²”. Jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³chá³ jáun² Há²bran²¹
 cáun² tsí³, jáun² lín³ tsú² mí¹ziah²¹ quiú¹³ dí² ñí¹con²
 Dió³², Tsá² tin² jmu² hi³ lí¹³ zian² siáh³ hi³ hmai²¹
 tsá² má²cuá¹hmú²¹, Tsá² tin² hleh³² ca³ti²¹ jmí¹tsú²
 jmí¹ja³² la³juah²¹ dúh¹ cáun² hi³ má²jniá³. 18 Jáun²
 né³, hla¹ Há²bran²¹ hi³ cáun² ca³chá³ cáun² tsí³
 bíh¹ hi³ tónh³² ta²¹ uá¹jinh¹ tiú²uú² jmí¹ lí³ lí¹³
 hi³ lí³zian² jon² tsú²; jáun² cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹
 ca³chó³² jmái¹ hi³ má²lín³ tsú²: “mí¹ziah²¹ quioh²¹
 juóun³² tsá² zian² la³jáh³ dúh¹ ñí¹ hué³²”. La³ cun³
 jái¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Dió³² jmí¹tin², hi³ juáh³ la³
 lá²: “La³ ní² bíh¹ juóun³² lín³² jon³zih¹ jon³cháu³
 hnú² lí¹³”. 19 Pih²¹ tiá² jmí¹ má²ti³ hña³láu³ mieh²
 Há²bran²¹ hí³ jmí¹jáun², ti³la³ tiá² ca³tunh³ yáh³
 tsú² hi³ nio² cáun² tsí³ jmí¹ ca³lín¹³ tsú² hi³ ja³²lí³
 má²lieih²¹ quionh³ Sara ñí²cuo², hi³ má²ja³quián³
 jún³, hi³ tiú²uú² jmí¹ lí¹³ yáh³ lí³zian² jon². 20 Ti³la³
 uá¹jinh¹ jmí¹ má²lieih²¹ Há²bran²¹, cun³ jáun² tiá²
 ca³chá³ bíh¹ tsú² hliáun³ ñéih³ tsí³ ca³ti²¹ jái¹³ hi³
 ca³jmú³ jáun² Dió³², ti³la³ cun³quionh³ hi³ ca³chá³
 jáun² cáun² tsí³ bíh¹ tsú² ca³lí³ pin³ cun³ñí¹ hi³

ca³ma³quien² tsú² jáun² Dió³²; ²¹quí¹ cáun² tán¹ bíh¹ jmí¹ má²nio² tsí³ tsú² hi³ Dió³² Tsá² zia³² pí³ quioh²¹ hi³ lí¹³ ma³tí³² la³jí³² jái¹³ hi³ jmu². ²²Cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, Dió³² ca³jíe³² tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cu³tí³.

²³Tí³la³ jun³juáh¹³ hi³ ca³tin¹ jmáh³la³ hnga² Há²bran²¹ yáh³ jái¹³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ jáun² hi³ ca³heh³ tsú² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³, ²⁴quí¹ ja³bí¹ jái¹³ jáun² ca³ta¹ jnoh¹ siáh³ uá²jai³². Quí¹ ja³bí¹ jnoh¹ siáh³ uá²jai³² heh²³ Dió³² ní¹juáh³ tsá² cha³² dí² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú², Tsá² ca³jmú³ hí³ hi³ jenh¹³ Jesús Tí³² Juo¹³ dí² ja¹ tsá² má²cá²tsan³. ²⁵Quí¹ Jesús ca³jienh³ tsú² hi³ jún³ hi³ ca³tí²¹ tso³ quiú¹³ dí², hi³ ca³jmú³ siáh³ Dió³² hi³ jenh¹³ tsú², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ jíe³² dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹.

5

Jái¹³ ca³tin¹ tsá² tiú²uú² tso³ren²

¹Jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ bíh¹ dí², jáun² má²ca³heh³ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹; hi³ jáun² cun³quionh³ ta²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí², cuí¹ nio¹ la³ má²nio² jáun² tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ tsú². ²Cun³quionh³ hi³ bíh¹ má²hiau³² dí² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ nio² cáun² tsí³ dí²; hi³ jáun² má²tiauh² dí² tiá³ ñí¹con² tsú², jí³ hi³ má²tsah¹ dí² cun³ñí¹ hi³ má²hu²¹ tsí³ dí² hi³ lí¹³ láí³ dí² la³jmí¹ lín³ hnga² Dió³² Tsá² cuá¹quien². ³Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ jáun² yáh³,

quí¹ ja³bí¹ tsah¹ dí² siáh³ ja¹ uu³mí²tsí³²; quí¹ né¹ dí² hi³ cun³quionh³ uu³mí²tsí³² jáun² lí³ táí² dí² hi³ jmú¹³ dí² juenh² tsí³, ⁴ jáun² cun³quionh³ hi³ juenh² jáun² tsí³ bíh¹ dí² tá²zanh¹ dí² re² ñí¹con² Dió³²; hi³ cun³ñí¹ hi³ tá²zanh¹ dí² jáun² re² né³, má²zia³² hi³ hu²¹ tsí³ dí². ⁵ Hi³ hu²¹ jáun² tsí³ dí² jun³juáh¹³ cáun² hi³ lí¹³ chau³ dí² hua³heih²¹ yáh³, quí¹ má²ca³ma³cónh³² bíh¹ Dió³² hñu³ tsí³ dí² hi³ lí³liei²¹ dí² hi³ hniau³ tsú² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹ hi³ má²ca³cuen³ tsú² jáun².

⁶ Quí¹ uá¹jinh¹ tiá² jmí¹ zia³² pí³ quiú¹³ dí² hi³ chá¹³ tí³ có³² tso³, tí³la³ Dió³² ca³tón³ cáun² jmái¹, hi³ jmái¹ jáun² bíh¹ tí³tsóh³ ca³jun³ Cristo ca³tin¹ la³jín³² tsá² ren² tso³. ⁷ Juóuh³² lín³² bíh¹ lí³ zian² jan² tsá² hnió³ jún³ cha¹³ jan² tsá² siánh³, uá¹jinh¹ hi³ ca³tin¹ jan² tsá² chun¹. Quí¹ ho³ sa³ lí¹³ bíh¹ lí³ zian² jan² tsá² lí³hnió³ jún³ hi³ ca³tin¹ jan² tsá² chun¹. ⁸ Tí³la³ Dió³² má¹ná¹, hú¹tá¹ ca³ma³jnia³² hi³ hniau³ jnoh¹ jmí¹ ca³cué³ tsú² jáun² jáí¹³ hi³ jún³ Cristo hi³ ca³ta¹ dí², uá¹jinh¹ tá¹la³ jmí¹ ná¹re² dí² jáun² tso³. ⁹ Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ la³ má²ca³heh³ bíh¹ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ ca³jun³ Cristo hi³ ca³ta¹ dí², hi³ jáun² tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² liáu³² dí² tsú² ñí¹ cá¹táuh³ jmái¹ ní¹ má¹ca³ma³jnia³² Dió³² hi³ míh²³ tsí³ ca³tí²¹ tso³. ¹⁰ Quí¹ ní¹juáh³ tu³bí¹ ca³niau²¹ yáh³ tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ Dió³² cun³ñí¹ hi³hliá² jun³ jáun² Jon² tsú² jmái¹ hi³ jmí¹ ná¹hon²í¹ máh³ dí² tsú², hi³ jáun² tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² zia³² jáí¹³ hi³ liáun³ jnoh¹ cun³ñí¹

hi³hliá² zian² bíh¹ tsú², qui¹ má²tiauh² bíh¹ dí² re²
quiúnh¹ tsú². 11 Hi³ jun³juáh¹³ jmáh³la³ hi³ jáun²
yáh³, qui¹ ja³bí¹ tsah¹ lín²¹ dí² hi³ ca³tin¹ Dió³²
cun³quionh³ tá¹³ Jesucristo Ti³² Juo¹³ dí², qui¹ hi³
bíh¹ má²ca³chá³ tie³ ja¹ quiú¹³ dí² quiúnh¹ Dió³².

Jái¹³ ca³tin¹ Adán ji³ Cristo

12 Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jan²
tsáu² bíh¹ ca³hi³ tso³ ñí¹ hué²¹ lá², hi³ cun³quionh³
tso³ jáun² ca³hi³ siáh³ hmú³², hi³ jáun² dá² cun³ñí¹
hi³ ca³tin¹ hí³ bíh¹ ca³la³ ji³lin² tsáu² má²tionh² ja¹
tso³, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ já¹ngí³ hmú³² ñí¹con²
la³jín³² tsáu². 13 Qui¹ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ lí³zia³²
liei²¹ hi³ ca³cué³ jáun² Dió³² ñí¹con² hla¹ Moisés,
jmí¹ má²zia³² bíh¹ tso³ hngá¹máh³ lá²; ti³la³ tiá²
jmí¹ má²ná¹hi¹³ yáh³ tsáu¹³ tsáu² la³ cun³ juáh³
liei²¹ jáun² má¹ná¹, jmí¹ tiá² liei²¹ má²zia³². 14 Ti³la³
cun³ jáun² ca³jmú³ bíh¹ hmú³² pí³ hi³ ca³tsan³
la³jín³² tsá² ca³jmú³ tso³ la³ cun³ jmí¹ ca³lí³zian²
hla¹ Adán hi³ ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmá¹ hi³ ca³lí³zian²
hla¹ Moisés, uá¹jinh¹ tsáu¹³ tsú² tiá² jmí¹ lí³ la³jmí¹
lí³ tsáu¹³ Adán, tsá² tiá² ca³ma³tí³² hi³ héih³² hi³
ca³cué³ jáun² Dió³². Ti³la³ uá¹jinh¹ la³ ní² né³, cun³
jáun² lín³ bíh¹ hla¹ Adán hi³ cáun² nóh³² hi³ ca³tin¹
jan² Tsá² né³bí¹ jmí¹ já²¹.

15 Qui¹ cun³quionh³ tsáu¹³ jan² tsáu² bíh¹
má²cá²tsan³ juóun³² lín³² tsáu², ti³la³ cun³quionh³
tá¹³ Jesús Tsá² lín³ Cristo má¹na²¹, ca³la³ hi³ lí¹
má²tí² má²hie²³ bíh¹ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³²
ñí¹con² juóun³² tsáu² hi³ lí¹³ liáun³ tsú². Hi³ jáun² la³

cun³ hi³ tiá² ca³ma³tí³² jáun² Adán né³, tiá² cunh² yáh³ quionh³ hi³ lí¹ cue³² jáun² Dió³², ¹⁶ qui¹ hi³ lí¹ cue³² jáun² Dió³² cun³ tiá² cá²ren² bíh¹ quionh³ ta²¹ hi³ ca³jmú³ jáun² tsáu¹³ tsá² hí³. Qui¹ cun³quionh³ cáun² tán¹ tso³ jáun² bíh¹ má²ca³ta³tsin¹ tsáu² héih³²; tí³la³ uá¹jinh¹ hliáun³ lín³² tso³ má²ná¹ren² tsáu², cun³ jáun² lí¹³ bíh¹ liáun³ tsú², qui¹ Dió³² dá² cáun² hinh²³ bíh¹ tsáu² la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹. ¹⁷ Hi³ ní¹juáh³ la³ ca³lí³ zia³² pí³ ñí¹con² hmú³² cun³quionh³ tsáu¹³ jan² tsáu², jáun² cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ Dió³² né³, tiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² lí³ zia³² pí³ quioh²¹ la³jín³² tsá² má²ca³heh³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³ñí¹ hi³ ja³² jáun² mií³ tsí³, hi³ lí¹³ zian² tsú² cáun² hi³ hmai²¹ cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ siáh³ jan² tsá²mi³cuóun², Jesús Tsá² lín³ Cristo bíh¹ Tsá² hí³.

¹⁸ La³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ cun³quionh³ tsáu¹³ Adán bíh¹ ca³ta³tonh¹ la³jín³² tsáu² ñí¹ hlah³; tí³la³ hi³ ca³tín¹ jáun² Jesucristo né³, cun³ñí¹ hi³ hí³ bíh¹ ca³jmú³ cáun² ta²¹ chu²¹, hi³ jáun² Dió³² lí¹³ hinh³ la³jín³² tsáu² ta³né³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, hi³ jáun² lí¹³ zian² tsú² ca³tín¹ Dió³². ¹⁹ Qui¹ cun³quionh³ hi³ tiá² ca³ma³tí³² jan² tsáu² bíh¹, jáun² juóun³² lín³² tsáu² ca³ta³ná¹ren² tso³; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ siáh³, hi³ cun³quionh³ hi³ ca³ma³tí³² jan² Tsáu² bíh¹, jáun² juóun³² lín³² bíh¹ tsáu² ca³ta³tonh¹ la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹ cu³tí¹³ ñí¹con² Dió³².

²⁰ Qui¹ cun³ñí¹ hi³ ca³lí³ zia³² jáun² liei²¹ bíh¹, hi³ jáun² tí³ lí³mi¹ ca³lí³ hliáun³ bíh¹ hi³ tiá² má²tí³²

tsáu²; tí³la³ tá¹la³ chí¹lí²hliáun²³ jáun² tso³ né³, tí³lí³mí¹ ca³ja³ bíh¹ mií³ tsí³ Dió³². 21 Hi³ jáun² né³, la³jmi¹ ca³lí³quien² tso³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ hmú³², la³ jáun² bíh¹ siáh³ ca³lí³quien² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² cun³quionh³ hi³ ca³jmu³ jáun² Jesu-cristo Ti³² Juo¹³ dí², hi³ jmu² hi³ lí¹³ heh³ dí² Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ ziaún² dí² cun³ jmi¹hi³nio².

6

Jún¹ tsú² ca³tin¹ tso³, tí³la³ zian² bíh¹ tsú² ca³tin¹ Cristo

1 Hi³ jáun² né³, ¿he³ ya³ lí¹³ juáh¹³ dí²? ¿Hí¹ jmu¹³ dí² tso³ ca³la³ má²jmu³² jáun², hi³ jáun² tí³ lí³mí¹ lí³jnia² mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³²? 2 Ján¹han²¹, ¿tiá² jáun² yáh³! Quí¹ tsá² má²ná¹jún¹ bíh¹ dí² hi³ ca³tin¹ tso³, hi³ jáun² ¿ha³ yáh³ lánh³ rón³² lí¹³ má¹ziaún¹³ dí² hi³ jmu³² tso³? 3 Quí¹ jmi¹ cáun³ dí² jáun² jmái² ca³lí³ lin¹ hi³ má²ca³cunh³ dí² quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, ¿tiá¹ tson²? Hi³ jáun² jmái¹ jáun² bíh¹ tí³tsóh³ ca³má¹lí²¹ dí² hi³ má²jún¹ dí² la³jmi¹ jun¹ tsú² jáun² hnga². 4 Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ hi³ cáun³ dí² jáun² jmái² bíh¹ má²lí²¹ dí² hi³ má²já²haun³ dí² cu³lí²¹ quiúnh¹ Cristo quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²jún¹ dí² la³jmi¹ jun¹ tsú² jáun² hnga². Hi³ jáun² né³, la³jmi¹ ca³jenh¹³ jáun² hnga² Jesús ja¹ tsá² cá²tsan³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jméi² dí² Tsá² cuá¹quien², la³ jáun² bíh¹ siáh³ hiáu³ dí² pí³ hi³ lí¹³ ziaún² dí² cáun² hi³ hmai²¹.

5 Quí¹ ní¹juáh³ má²ná¹cunh² dí² quiúnh¹ Cristo cun³ñí¹ hi³ má²jún¹ dí² la³jmí¹ jun¹ tsú² jáun² hnga², jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ ná¹cunh² dí² quiúnh¹ tsú² ní¹ má¹ca³jenh¹³ dí² la³jmí¹ ca³jenh¹³ tsú² jáun². 6 Quí¹ né¹ bíh¹ dí² la³ cun³ hi³ jmí¹ láí³ dí² jáun² jmí¹tin²; tí³la³ la³jí³² hi³ yeh³ jáun² né³, má²cá²taun³ crei²¹ cu³tsa³² quionh³ Cristo bíh¹, hi³ jáun² lí¹³ liáun³ cuá² ta³ dí² ñí¹con² pí³ quioh²¹ tso³, hi³ jáun² tiú²uú² láí³ dí² la³jmí¹ lín³ jan² *tsá² má²dí¹hlánh¹ ca³tin¹ tso³. 7 Quí¹ tiú²uú² pí³ zia³² yáh³ quioh²¹ tso³ hi³ jmu³ héih³² ñí¹con² jan² tsá² má²jún¹. 8 Jáun² né³, ní¹juáh³ má²jún¹ dí² quiúnh¹ Cristo, hi³ jáun² cáun² bíh¹ má²nio² tsí³ dí² hi³ ziáun² dí² siáh³ quiúnh¹ tsú². 9 Quí¹ né¹ dí² hi³ má²ca³jenh¹³ Cristo ja¹ tsá² má²cá²tsan³, hi³ jáun² jmí¹líh³ yáh³ tiú²uú² jún³ tsú², quí¹ tiú²uú² pí³ zia³² yáh³ quioh²¹ hmú³² ñí¹con² tsú². 10 Quí¹ jmí¹ jun¹ jáun² Cristo, ca³jún³ tsú² cu³ jéin³² tán¹ la³ lá² bíh¹ hi³ ca³tin¹ tso³; tí³la³ hi³ zian² tsú² ta³né³² né³, má²zian² tsú² hi³ ca³tin¹ Dió³² bíh¹. 11 Ja³bí¹ la³ jáun² hnoh² uá²jai³², cuí¹ lín¹³ náh² la³juah²¹ dúh¹ hi³ má²jún¹ náh² hi³ ca³tin¹ tso³, tí³la³ cuí¹ lín¹³ náh² hi³ ná¹zian² náh² hi³ ca³tin¹ Dió³² má¹na²¹, cun³ñí¹ hi³ má²ná¹lín³ náh² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² quiúnh¹ Cristo Jesús.

12 Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ su³uú² lí¹ tanh³ náh² ta²¹ la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ ngú³ quián¹³ náh² jmu³, hi³ lí¹ jmúh¹³ náh² tso³, hi³ juáh¹³ hi³ lí³ jmu³ héih³² tso³ ñí¹con² náh² hi³ jmúh¹³ náh² la³ cun³ hi³ tí³² honh² náh² hmóu³². 13 Su³uú² lí¹ jienh²¹ náh² ñí¹con² tso³

hi³ jmúh¹³ náh² hi³ hlah³ hi³ hó³², ti³la³ hnoh² dá²
 hniáuh³² jienh²¹ náh² tá¹ jan² ñí¹con² Dió³² bíh¹ hi³
 jmúh¹³ náh² jmáh³la³ hi³ chu²¹, la³ cun³ jan² tsá²
 má²jún¹ hi³ má²ca³jenh¹³ siáh³. 14 Quí¹ tiú²uú² jái¹³
 ho²yáh³ tso³ hi³ jmu³ héih³² ñí¹con² hnoh², cun³ñí¹
 hi³ tiú²uú² zian² hnoh² la³ cun³ lí³ liei²¹ hi³ jmí¹
 zia³² jáun² jmí¹tin², quí¹ ti³la³ hnoh² dá² má²zian²
 náh² la³ cun³ lí³ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³² bíh¹.

*Jái¹³ hi³ ca³ti²¹ ha³ lánh³ lín³ jan² tsá²
 má²dí¹hlánh¹*

15 Hi³ jáun² né³, ¿ha³ lánh³ jmú¹³ dí²? ¿Hí¹
 lí¹³ jmú¹³ dí² tso³ quí¹hliá² hi³ tiú²uú² ziaún²
 dí² cun³quionh³ liei²¹ jáun², quí¹ má²ziáun² dí²
 cun³quionh³ mií³ hi³ ja³² tsí³ Dió³² bíh¹? Ján¹han²¹,
 itiá² jáun² yáh³! 16 Cuí¹ jmú¹³ jái¹³, hi³ ní¹juáh³
 ca³jienh²¹ náh² hmóu³² ñí¹con² jan² tsáu² hi³ lín¹³
 náh² jan² tsá² má²dí¹hlánh¹, hi³ má¹tih²¹ náh²
 ñí¹con² tsá² hí³, hi³ jáun² tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹
 tsá² hí³ bíh¹ má²lái¹n¹ náh², hi³ jáun² má²ca³tin¹
 náh² má¹tih²¹ ñí¹con² tsú². La³ jáun² bíh¹ lí³
 ní¹juáh³ tsá² má²ti³² ñí¹con² tso³, lí³ la³jmí¹ lí³ hi³
 juo¹³ bíh¹ tsú² tso³, hi³ jáun² dá² jmu³ hi³ jún³
 bíh¹ tsú²; ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ siáh³ uá²jai³², tsá²
 má²ti³² ñí¹con² Dió³² lí¹³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan²
 tsá² chun¹. 17 Ti³la³ tiá¹hmah¹ Dió³² hi³ uá¹jinh¹
 hnoh² jmí¹ ná¹lín³ náh² tsá² má²dí¹hlánh¹ ca³tin¹
 tso³; ti³la³ ta³né³² má¹na²¹, má²tionh² náh² jo³cuo²
 jú¹ tson² hi³ má²ca³tionh² náh² jáun² ta²¹ ca³la³
 jonh³ jmí¹ honh² bíh¹. 18 Quí¹ jmí¹ má²ca³liáun³

náh² jáun² ñí¹con² tso³, jmí¹jáun² ca³lin³ náh² tsá²
 má²ná¹hlánh¹ ca³tí²¹ hi³ zian² náh² hi³ ná¹chun¹
 bí¹ náh². 19 Lieh¹ jná¹³ hnoh² cun³quionh³ jái¹³
 hi³ jmu¹ jná¹³ lá², qui¹ ho³ sa³ juóuh³² bíh¹ hi³
 ngi¹³ náh² jú¹ tson² lá². Qui¹ jmí¹tin² ca³cuéh¹
 náh² cuá² tanh¹ ñí¹con² tso³ hi³ ca³lin³ náh² tsá²
 má²ná¹hlánh¹, hi³ ca³jmu³ náh² hi³ hlah³ hi³ hó³².
 La³ jáun² bíh¹ hniáuh³² cuéh¹ náh² siáh³ cuá² tanh¹,
 hi³ lín¹³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ ca³tí²¹ hi³ chu²¹, hi³
 ná¹chan¹ náh² ñí¹con² Dió³².

20 Qui¹ jmáí¹ hi³ jmí¹ ná¹lín³ náh² tsá²
 má²ná¹hlánh¹ ñí¹con² tso³, jmí¹jáun² tiá² ta²¹ jmí¹
 táunh²³ yáh³ hnoh² la³ cun³ héih³² hi³ jmu² hi³
 chu²¹; 21 tí³la³ ¿he³ dá² ca³ta³tsin¹ náh² cun³ñí¹ hi³
 ca³jmu³ náh² la³ jáun²? Má²ná¹hinh¹ bíh¹ náh²
 ca³tí²¹ hi³ jáun² ta³né³²; qui¹ la³jí³² hi³ jáun² cáun²
 jmu² hi³ jún³ bíh¹ tsú². 22 Tí³la³ ta³né³² má¹ná¹,
 má²ca³liáun³ bíh¹ náh² ca³tin¹ tso³, hi³ jáun² ta³né³²
 má²ná¹lín³ náh² tsá² má²ná¹hlánh¹ joh¹ Dió³² bíh¹;
 hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³ta³tsin¹ náh² hi³ lí¹³
 zian² náh² hi³ ná¹chan¹ náh² ñí¹con² Dió³² jí³ hi³ lí¹³
 zian² náh² siáh³ cun³ jmí¹hi³nio². 23 Qui¹ la³ cun³
 hi³ tá²tsaih²¹ tsá² jmu² tso³, hi³ jún²³ bíh¹; tí³la³ hi³
 lí¹ cue³² Dió³² má¹ná¹, jmu² hi³ lí¹³ zian² tsú² cun³
 jmí¹hi³nio² bíh¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Cristo Jesús Tí³²
 Juo¹³ dí².

7

Jmu² Po¹ cáun² jái¹³ ca³tin¹ tsá² jéinh³² cuo²

1 Hnoh² reh², tsá² má²ná¹cuin² náh² liei²¹, ñíh¹
 bíh¹ hnoh² hi³ liei²¹ jáun² quien² ñí¹con² jmáh³la³

tsá² ná¹lieih²¹ bíh¹. 2 Jmú¹³ jái¹³, ní¹juáh³ zian² jan² tsá²mi³ tsá² má²jenh² cuo², jáun² ca³tin¹ tsú² ma³zian² quionh³ ñí²cuo² tá¹la³ zian² ñí²cuo² la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹; ti³la³ ní¹juáh³ má²jún¹ tsá²ñuh² ñí²cuo² tsú², jáun² tiú²uú² lí³ quien² yáh³ liei²¹ jáun² ñí¹con² tsá²mi³ hí³. 3 Ti³la³ ní¹juáh³ tsá²mi³ hí³ ca³cuá³ quionh³ jan² tsá²ñuh² siánh³ siáh³ tá¹la³ zian² bíh¹ ñí²cuo², jáun² tsá²mi³ la³ hí³ lín³ jan² tsá² lí¹ jmú² lí¹ tsau³² bíh¹. Ti³la³ ní¹juáh³ má²jún¹ bíh¹ ñí²cuo² tsá²mi³ hí³, jáun² tiú²uú² lí³ quien² yáh³ liei²¹ jáun² ñí¹con² tsú², má²lí¹³ bíh¹ jéinh³² tsú² cuo² quionh³ tsá²ñuh² siánh³, jun³juáh¹³ tso³ yáh³ jaun³² hí³ jéinh³² tsú² siáh³ cuo².

4 Ja³bí¹ la³ jáun² bíh¹ uá²jai³² tiú²uú² quien² yáh³ liei²¹ jáun² ñí¹con² hnoh² reh²; quí¹ cun³ñí¹ hí³ má²cá²tsan³ náh² cu³lí²¹ quiúnh¹ Cristo hí³ ca³tin¹ liei²¹ jáun², quí¹ cun³ñí¹ hí³ ná¹lín³ náh² la³juah²¹ dúh¹ zeih²¹ cuo² zeih²¹ ta³ tsú². Hí³ jáun² cun³ñí¹ hí³ liei²¹ jáun² tiú²uú² ca³tin¹ hí³ jmu³ quien² ñí¹con² hnoh², hí³ jáun² má²ná¹lín³ náh² ñí²cuo² jan² Tsá² siánh³ bíh¹, Tsá² ca³jenh¹³ hí³ ja¹ hla¹. Cun³ñí¹ hí³ jáun² bíh¹, ta³né³² má²lí¹³ láí³ dí² tsá² zia³² ñí¹ jmu³ ta²¹ ñí¹con² Dió³². 5 Quí¹ tá¹la³ jmí¹ ziáun² dí² jáun² cun³ lí³ tsí³ dí² hmóu³², jáun² liei²¹ jáun² ti³ ca³jmú³ ta²¹ hñu³ jmí¹ hñu³ tsí³ dí² hí³ ti³ lí³ hniá¹ dí² hí³ jmú¹³ hí³ hlah³ bíh¹; hí³ jáun² dá² cáun² tí² ná¹láí³ dí² tsá² jmu² ta²¹ ñí¹con² hmú³² bíh¹. 6 Ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ca³liáu³ bíh¹ dí² ca³tin¹ liei²¹ jáun², quí¹ la³jmí¹ lí³ hí³ má²jún¹

bíh¹ dí² ñí¹con² hi³ jmí¹ ziaunh² dí² jáun² tiá³; hi³ jáun² ta³né³² má²zia³² jái¹³ hi³ má¹ti²¹ dí² ñí¹con² Dió³² cun³quionh³ Jmí²chí³ Chun¹, Tsá² cue³² hi³ pí³ hi³ ziaun² dí² jáun² hi³ hmai²¹, jun³juáh¹³ uú² cun³quionh³ liei²¹ yeh³ hi³ rá¹lí³ jáun² yáh³.

Tso³ hi³ zia³² hñu³ tsin³² jná¹³

⁷ Hi³ jáun² ní¹juáh³ la³ ní² né³, chí¹ lí¹³ juáh¹³ dí² hi³ liei²¹ jáun² bíh¹ jmu² hi³ tanh³² dí² tso³? Ján¹han²¹ itia² jáun² yáh³! Tí³la³ cun³quionh³ liei²¹ jáun² bíh¹ ca³lí³ ño¹ jná¹³ hi³ he³ jaun³² tso³. Jmú¹³ jái¹³, sá¹ hi³ tiá² ca³juáh³ liei²¹ jáun²: “Ha³ lí² jmú² hniá¹ nú² hi³ quioh²¹ tsáu²”, jáun² tiá² jmí¹ lí³ ño¹ yáh³ jná¹³ he³ dá² jaun³² hi³ hniá¹ tsú² hi³ quioh²¹ tsáu². ⁸ Tí³la³ tso³ dá² ca³jmú³ quien² ñí¹con² jná¹³ cun³quionh³ liei²¹ jáun² bíh¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³hi³ la³jí³² hi³ hlah³ hñu³ tsin³² jná¹³, hi³ ca³lí³ hniá¹ jná¹³ hi³ quioh²¹ tsáu². Qui¹ tá¹la³ tiá² jmí¹ má²cuo² jná¹³ liei²¹ jáun², tiá² tso³ jmí¹ ren² yáh³ jná¹³ ñí¹con² liei²¹ jáun². ⁹ Qui¹ jmái¹ hi³ tiá² jmí¹ má²cuo² jná¹³ liei²¹ jáun², jmí¹ zian² bíh¹ jná¹³; tí³la³ jmí¹ ca³lí³ cuo² jná¹³ héih³² jáun² má¹ná¹, jmí¹ jáun² bíh¹ ca³lí³ zia³² tso³, hi³ jáun² jmí¹ jáun² né³, jun³ bíh¹ jná¹³. ¹⁰ La³ jáun² bíh¹ lí³ héih³² hi³ jmí¹ ca³tí²¹ hi³ cué³² jái¹³ hi³ lí¹³ zian² tsú²; tí³la³ ca³tin¹ jná¹³ má¹ná¹, cáun² ca³jmú³ hi³ jun³ bíh¹ jná¹³. ¹¹ Qui¹ tso³ jlánh¹ ca³lí³ jan²¹ jmí¹ ca³lí³ zia³² jáun² héih³², hi³ jáun² ca³ma³cau² jná¹³; hi³ jáun² cun³quionh³ héih³² jáun² bíh¹ ca³jngah³ jná¹³.

12 Hi³ jáun² né³, cun³ jáun² hien¹ bíh¹ liei²¹ jáun², hi³ héih³² rá¹tioh³ jáun² né³, hien¹ bíh¹, chu²¹ bíh¹, hi³ cú²re² he² bíh¹ siáh³ rá²tsi³² héih³². 13 Jáun² né³, ħí¹ lí¹³ juáh¹³ hi³ liei²¹ chu²¹ jáun² ca³lí³ mí¹zioh²¹ quioh²¹ hmú³² ñí¹con² jná¹³? ;Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ tso³ jáun² bíh¹ ca³jmu³ hi³ jun³ jná¹³, hi³ jáun² jmí¹jáun² ca³lí³ lin¹ he³ lánh³ rón³² lí³ tso³, quí¹ cun³quionh³ liei²¹ chu²¹ jáun² bíh¹ ca³jngah³ jná¹³ tso³. Jáun² héih³² jáun² né³ ca³ma³lí²¹ hi³ hú¹tá¹ la³ hian² lín³² bíh¹ tsi³ tso³.

Hniéi² hi³ zia³² hñu³ tsi³ tsáu²

14 Quí¹ né¹ bíh¹ dí² hi³ liei²¹ jáun² ja³ ñí¹con² Dió³²; ti³la³ jná¹³ má¹ná¹, tsá²mi³cuóun² cáun² lí¹ jmu² cun³ lí³ tsin³² bíh¹ ná¹ cu³diá²jan², jan² tsá² ca³ja³hnáí¹ ñí¹con² tso³. 15 Jlánh¹ tiá² ngi²³ jná¹³ he³ dá² jmu² ná¹, quí¹ tiá² jmu² yáh³ jná¹³ hi³ jmí¹ hnó²¹ jmu¹, ti³la³ cha³ jmí¹ jmu¹ jná¹³ hi³ hnó³² jmu¹, hi³ tiá² jéi³² bíh¹ jná¹³ jmu². 16 Ti³la³ ní¹juáh³ jná¹³ la³ jmu² cáun² hi³ tiá² jmí¹ hnó²¹ jmu¹, jáun² la³ jáun² má²lí²lin¹ hi³ la³ chu²¹ bíh¹ liei²¹ jáun²; 17 hi³ jáun² la³ cun³ hi³ jmu² jná¹³ jáun², jun³juáh¹³ hi³hliá² ja³² tsin³² jmu¹ yáh³ jná¹³ la³ jáun², ti³la³ hi³ jáun² dá² ja³² ñí¹con² tso³ hi³ nio² jáun² hñu³ tsin³² bíh¹ jná¹³. 18 Má²ca³lí³tsin² jná¹³ hi³ tiá² hi³ chu²¹ zia³² yáh³ ti³ ñeh² quion²¹ ná¹ cun³ñí¹ hi³ tsá²mi³cuóun² jná¹³; quí¹ uá¹jinh¹ hnó³² jná¹³ jmu¹ jmáh³la³ hi³ chu²¹, ti³la³ má¹lí³² jáun² né³, sa³ tiá² tú² tiá² tsin²³ yáh³ jná¹³ jmu¹. 19 Quí¹ sa³ hi³ hlah³ hi³ tiá² hnó³² jmu¹ bíh¹ jná¹³ jmu², cha³ jmí¹ jmu¹ ná¹ hi³ chu²¹ la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ jná¹³ jáun²

jmu¹. 20 Jáun² né³, ní¹juáh³ jná¹³ la³ jmu² cáun² hi³ tiá² jmí¹ hnó²¹ jmu¹, jáun² la³ jáun² má²lin¹ hi³ jun³juáh¹³ huen² yáh³ jná¹³ jmu², tí³la³ tso³ hi³ nio² hñu³ tsin³² bíh¹ jná¹³ la³ jmu².

21 Hi³ jáun² la³ lá² bíh¹ quiunh³² jná¹³: Ní¹juáh³ jmái¹ hi³ hnó³² jná¹³ jmu¹ hi³ chu²¹, sa³ jmáh³la³ hi³ hlah³ bíh¹ la³ jmu² jná¹³ má¹lí³² jáun². 22 Quí¹ uá¹jinh¹ jéih³² lín³² bíh¹ jmí¹ tsin³² jná¹³ liei²¹ quioh²¹ Dió³², 23 tí³la³ cun³ jáun² jie³² bíh¹ jná¹³ hi³ zia³² cáun² liei²¹ siáh³ hi³ jmu² quien² ní¹con² ua³ tán² jná¹³, hi³ liei²¹ jáun² né³ ná¹tín²³ quionh³ hi³ jéih³² jáun² jmí¹ tsin³² jná¹³. Liei²¹ jáun² dá² hnió³ hi³ hú¹tá¹ zaunh³ tiá³ jná¹³ ca³tí²¹ tso³, hi³ jáun² la³ jáun² ma³tí³² ua³ tán² jná¹³ jmáh³la³ héih³² quioh²¹ tso³.

24 ¡lánh¹ juo²³ jná¹³ quí¹ cun³ñí¹ hi³ tsá²mí³cuóun² ná¹! ¿Hin² dá² tsánh² lí¹³ liáu³² jná¹³ ca³tí²¹ ngú³ lá² quion²¹, ngú³ hi³ lí¹³ jngah³ lá²? 25 Jí³²la³ Dió³² bíh¹ lí¹³ liáu³² cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ jáun² Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí². ¡Hénh³ máh³ tiá¹hmah¹ Dió³²! Jáun² né³, la³ lá² bíh¹ lí³, hi³ cun³quionh³ jmí¹ tsin³² jná¹³ jmí¹ hnó²¹ ná¹ má¹tí²¹ héih³² quioh²¹ Dió³² tá¹la³ má²tí²¹ ná¹ jáun² héih³² quioh²¹ tso³ cun³quionh³ ngú³ quion²¹.

8

*Tsá² zian² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹
(Gálatas 5:16-26)*

1 Né³² né³, tí³la³ ní¹juáh³ tsá² má²cá²cunh³ quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo má¹na²¹, ha³ tiú²uú²

tá¹tsin¹ yáh³ tsú² héih³², [tsá² tiú²uú² zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³² yáh³, tí³la³ má²ñi³táunh¹ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹]. 2 Quí¹ tsá² má²tí³² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ má²zian² hi³ hmai²¹ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ tsú² quionh³ Jesús Tsá² lín³ Cristo, quí¹ má²ca³liáu³ bíh¹ dí² ñí¹con² héih³² quioh²¹ tso³ jì³ ñí¹con² hmú³² ní². 3 Quí¹ Dió³² má²ca³jmu³ cáun² hi³ jmí¹líh³ tiá² ca³tioh²¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés jmu³; quí¹ cun³ñí¹ hi³ tsá² zian² cun³ lí³ tsí³ bíh¹ jnoh¹, jáun² ja³hín³ bíh¹ pí³ quioh²¹ liei²¹ jáun²; hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, ca³zen³ Dió³² Jon² hi³ ca³lín³ tsá²mi³cuóun² Tsá² la³ jnoh¹, tsá² ren² dí² tso³. Hí³ bíh¹ ca³cuen³ Jon² hi³ jún³ hi³ ca³tí²¹ tso³ quiú¹³ dí²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³hin³ Dió³² tsáu¹³ dí² cun³ñí¹ hi³ ca³lín³ jáun² Jon² tsú² jan² tsá²mi³cuóun² la³ jnoh¹. 4 La³ jáun² ca³jmu³ tsú² hi³ jáun² lí¹³ má¹tí²¹ jnoh¹ la³ cun³ héih³² hi³ jmu² jáun² liei²¹, quí¹ tiú²uú² ziaun² yáh³ dí² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tí³la³ la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹ má²ziaun² dí².

5 Quí¹ tsá² zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tsá² la³ hí³ dá² cáun² hu²¹ tsí³ hi³ ma³tí³² la³ cun³ hi³ dí¹quian¹ ngú³ quioh²¹ bíh¹; tí³la³ tsá² zian² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ má¹na²¹, tsá² la³ hí³ hu²¹ tsí³ hi³ ma³tí³² la³ cun³ hi³ tí³² tsí³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹. 6 Quí¹ ní¹juáh³ tsá² cá² ñi³ zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hnga², tsá² la³ hí³ dá² jún³ bíh¹; tí³la³ tsá² zian² la³ cun³ hi³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ lí¹³ zian², hi³ niau²¹ siáh³ tie³ hñu³ tsí³. 7 Quí¹

ní¹juáh³ tsá² zian² la³ cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tsá² la³ hí³ dá² ná¹háun³ bíh¹ quionh³ Dió³², quí¹ tiá² hnió³ yáh³ tsú² ma³quien² liei²¹ quioh²¹ Dió³²; hí³ sa³jun³ lí²³ yáh³ ma³quien² tsú² liei²¹ jáun². ⁸ Hí³ jáun² bíh¹ la³jín³² tsá² zian² cun³ lí³ tsí³ hmóu³², tiá² lí²³ yáh³ ma³hiún² tsú² tsí³ Dió³².

⁹ Tí³la³ hnóh² má¹ná¹, tiú²uú² zian² yáh³ náh² cun³ lí³ honh² hmóu³², tí³la³ má²zian² hnóh² la³ cun³ hí³ hnió³ Jmí²chí³ Chun¹ bíh¹, ní¹juáh³ hnóh² tsá² má²zian² Jmí²chí³ joh¹ Dió³² hñu³ honh² náh². Tí³la³ ní¹juáh³ tsá² tiá² má²zian² Jmí²chí³ joh¹ Cristo hñu³ tsí³, jun³juáh¹³ tsá² joh¹ Cristo yáh³ tsá² la³ hí³. ¹⁰ Quí¹ ní¹juáh³ Cristo má²cuá³ hñu³ honh² hnóh², jáun² cun³ñí¹ hí³ jáun² bíh¹ má²zian² jmí²chí³ quián¹³ náh² hí³ hmai²¹ cun³ñí¹ hí³ má²ná¹lín³ náh² jáun² la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹, uá¹jinh¹ má²jún¹ ngú³ cun³ñí¹ hí³ ca³jmú³ tso³. ¹¹ Hí³ jáun² né³, ní¹juáh³ Jmí²chí³ joh¹ Tsá² ca³jmú³ hí³ hí³ ca³jenh¹³ Cristo Jesús ja¹ hla¹ má²cuá³ hñu³ honh² náh², jáun² hnga² Tsá² ca³jmú³ hí³ hí³ ca³jenh¹³ Cristo bíh¹ jmu³ siáh³ hí³ lí¹³ chí¹lí²zian² hí³ hmai²¹ ngú³ hí³ jmí¹ ca³ti²¹ jún³ jáun² quián¹³ náh², cun³quionh³ Jmí²chí³ joh¹ tsú² hí³ má²cuá³ jáun² hñu³ honh² náh².

¹² Jáun² né³ reh², zia³² hí³ ca³ta¹ dí² jmú¹³, tí³la³ jun³juáh¹³ hí³ ca³ta¹ dí² má¹ziáun¹³ la³ cun³ lí³ tsí³ dí² hmóu³² yáh³ má¹na²¹. ¹³ Quí¹ lí³ua³ jan² hnóh², tsá² zian² náh² la³ cun³ lí³ honh² náh² hmóu³², jún³ bíh¹ náh², tí³la³ ní¹juáh³ cun³quionh³ pí³ quioh²¹

Jmí²chí³ Chun¹ cháh¹³ náh² tí³ có³² hí³ zian² náh² jáun² la³ cun³ lí³ honh², hí³ jáun² bíh¹ lí¹³ zian² náh².

14 Quí¹ la³jín³² tsá² hei³² hí³ ñí³jau¹ Jmí²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³², tsá² la³ hí³ bíh¹ lín³ jon² Dió³².

15 Quí¹ Jmí²chí³ hí³ má²ca³hen³ hnoh², jun³juáh¹³ jan² jmí²chí³ jmu² hí³ lín³ hnoh² *tsá² má²dí¹hlánh¹ yáh³ hí³ juáh¹³ hí³ lí³ jmu³ hí³ lí¹ hú¹ cóh²¹ honh² náh², quí¹ Jmí²chí³ hí³ dá² jmu² hí³ má²lín³ náh² jon² Dió³² bíh¹, jí³ hí³ jmu² siáh³ hí³ nio² tiá³ tsí³ dí² hí³ juáh²³ dí² jáun²: “¡Tia²¹!” ñí¹con² Dió³².

16 Hí³ hnga² Jmí²chí³ hí³ bíh¹ má²tson² jái¹³ cu³lí²¹ quionh³ jmí²chí³ quiú¹³ dí² hí³ má²lái³ dí² jon² Dió³². 17 Cun³ñí¹ hí³ má²lín³ dí² jáun² jon² tsú², jáun² hiáu³ bíh¹ dí² la³ cun³ hí³ má²ca³jmú³ jáun² Dió³² jái¹³ hí³ cué³² ñí¹con² jon², hí³ jáun² la³ jáun² lí¹³ hiáu³ dí² la³ cun³ hí³ hiáu³ hnga² Cristo. Quí¹ ní¹juáh³ ná¹má²tso¹ dí² tsí³² ca³tí²¹ la³ cun³ hí³ ca³ma³tso² jáun² Cristo tsí³, jáun² ja³bí¹ lí¹³ zian² dí² cáun² hí³ quien² quiúnh¹ tsú² siáh³.

18 Jná¹³ len³ hí³ la³jí³² la³ cun³ hí³ ná¹má²tso¹ dí² tsí³² tiá² cunh³ yáh³ quionh³ la³ cun³ hí³ chu²¹ hí³ quien² hí³ lí³ jnia² hí³ hiáu³ dí² ní¹ má¹jáun². 19 Quí¹ ca³la³ jí³² la³ cun³ hí³ ca³jmú³ Dió³² ná¹jáh³² ñí¹ hí³ dí¹quian¹ hí³ jé³ jmái¹ hí³ lí³ jnia² la³jín³² tsá² ná¹lín³ jon² Dió³². 20 Quí¹ ca³la³ jí³² hí³ ca³jmú³ Dió³² ca³chó³² bíh¹ jmái¹ hí³ tiú²uú² ca³lí³quien², jun³juáh¹³ hí³ ca³lí³hnió³ hmóu³² yáh³ hí³ jáun², quí¹ cun³ jáun² ca³lí³hnió³ Dió³² bíh¹. Tí³la³ la³jí³² hí³ ca³jmú³ jáun² Dió³² né³, cáun² ná¹jan³² 21 hí³

liáun³, la³ cun³ la³jí³² hi³ ca³ti²¹ hi³ chau²¹ jmái¹
 lí³yen³, hi³ jáun² lí³ zian² hi³ má²ná¹liáun¹ la³jmí¹
 má²zian² jáun² jon² Dió³². 22 Qui¹ né¹ dí² hi³
 la³ tí³ ta³né³² bíh¹ ná¹hón²³ la³jí³² la³ cun³ hi³
 ca³jmú³ jáun² Dió³², hi³ ná¹má²tso² tsí³ la³jmí¹ zian²
 jan² tsá²mi³ má²ñí¹lí³zian² jon². 23 Hi³ jun³juáh¹³
 jmáh³la³ hi³ jáun² yáh³ ná¹má²tso² tsí³, qui¹ la³ jí³
 jnoh¹ bíh¹ siáh³ ná¹hón²³ dí², tsá² má²ca³hen¹³ dí²
 Jmí²chí³ Chun¹, la³ cun³ hi³ la³ñí¹ hi³ ca³ti²¹ hiáu³
 dí² jáun². Qui¹ jnoh¹ ná¹jan³² jmái¹ hi³ hú¹tá¹
 má²lan¹³ dí² jon² Dió³², ca³la³ hi³ ná¹hón²³ dí², jmái¹
 hi³ liáun³ dí² jáun² tá¹ jan². 24 Qui¹ cun³ quionh³ hi³
 zia³² hi³ hu²¹ tsí³ bíh¹ dí² ca³liáun³; tí³la³ ní¹juáh³
 la³ má²hiauh³² bíh¹ tsú² la³ cun³ hi³ jmí¹ hu²¹ jáun²
 tsí³, jáun² jun³juáh¹³ uú² cáun² hi³ hu²¹ tsí³ yáh³
 tsú² jaun³². Qui¹ ní¹juáh³ cáun² hi³ má²hiauh³²
 tsú², jáun² tiú²uú² ca³ti²¹ yáh³ hi³ hu²¹ tsí³ tsú² la³
 má²hu²¹ jáun² ca³ti²¹ hi³ jáun². 25 Tí³la³ ní¹juáh³
 hi³ hu²¹ tsí³ dí² cáun² hi³ tiá² má²hiauh³² dí², cáun²
 hniáuh³² juenh² tsí³ bíh¹ dí² tá¹la³ ná¹hé² ná¹jan³²
 dí² hi³ hiáu¹³ hi³ jáun².

26 Jáun² la³ jáun² bíh¹ siáh³ má²hau³ dí² Jmí²chí³
 Chun¹ ñí¹ tiá² tiau²³ dí² hmóu³². Qui¹ tiá² tái² yáh³
 dí² lien¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹ ca³ti²¹, tí³la³ hnga² bíh¹
 Jmí²chí³ Chun¹ hí³ hiú² mī³² ñí¹con² Dió³² hi³ ca³ta¹
 jnoh¹ tá¹la³ ná¹quí² ná¹zion²³ dí² jáun² tsí³ cun³ñí¹
 hi³ tiú²uú² tiau²³ dí² hléh¹³. 27 Hi³ jáun² Dió³², Tsá²
 cuoh² hñu³ tsí³ tsáu², ñí³² hi³ he³ hnió³ Jmí²chí³
 Chun¹ juáh³, qui¹ Jmí²chí³ hí³ mī³² ñí¹con² Dió³² hi³

ca³tin¹ tsá² joh¹ Dió³² cun³quionh³ jē¹ hnga² Dió³².

Tsá² cah²³ jmá¹ ti³ chí¹ nga²

²⁸ Qui¹ má²né¹ bíh¹ dí² hi³ Dió³² jmu² hi³ re² bíh¹ cuá²hai³² la³jí³² hi³ quiunh³² tsá² hnio³ hi³ Dió³², tsá² má²ca³teh³ hí³ Dió³² hi³ lí¹³ ñí¹con² tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ dí² lí¹³. ²⁹ Qui¹ la³ cun³ jmí¹tin² ca³lí³ cuóun³² Dió³² tsá² hí³, hi³ jáun² la³ cun³ jmí¹jáun² ca³quianh³ tsú² tsá² hí³ hi³ chan³ dí² re² hi³ lín¹³ la³jmí¹ lín³ Jon² dí²; hi³ jáun² Jon² dí² hí³ né³, lí¹³ lín³ Tsá² má²ján³ ja¹ juóun³² lín³² rainh²¹ ñí¹ hná¹ jáun². ³⁰ Hi³ jáun² tsá² ca³quianh³ hí³ Dió³² la³ cun³ jmí¹tin², ca³teh³ tsú². Hi³ jáun² tsá² ca³teh³ tsú² hi³ né³ ca³hinh³ bíh¹ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. Hi³ jáun² tsá² ca³hinh³ tsú² hí³ né³, ca³cuéh³ dí² tsú² jái¹³ hi³ lí¹³ zian² tsú² quionh³ dí² ñí¹ cuá¹quien² dí² jáun².

³¹ Hi³ jáun² né³, ¿he³ lí¹³ juáh¹³ dí² ca³ti²¹ jái¹³ ní²? Qui¹ ní¹juáh³ Dió³² yáh³ la³ zenh² jo²¹ quiú¹³ dí², jáun² ¿hin² dá² tsánh² lí¹³ jmu³ hnié¹² quiúnh¹ dí²? ³² Qui¹ ní¹juáh³ ca³la³ hí¹juáh³ Jon² yáh³ Dió³² tiá² ca³jmú³ hien², ti³la³ ca³cuen³ bíh¹ tsú² Jon² hi³ jún³ hi³ ca³ta¹ dí², itiá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² cué³² tsú² la³jí³² hi³ ñí¹ hná¹ ní² la³jmí¹ má²ca³cuen³ tsú² jáun² Jon²! ³³ Hi³ jáun² dá² ¡hi¹ jan² yáh³ tiá² hin² lí¹³ chá³² tsáu¹³ jnoh¹ tsá² má²ca³quianh³ dí² Dió³², qui¹ hnga² bíh¹ Dió³² má²ca³juáh³ hi³ má²láí³ dí² la³juah²¹ dúh¹ tsá² chun¹! ³⁴ Jáun² ¿hin² ya³ tsánh² lí¹³ ra³tsa² dí² héih³²? Qui¹ Cristo bíh¹ Tsá² ca³jun³ hi³ ca³ta¹ dí², hi³ ca³la³ hi³ ca³jenh¹³

siáh³, hi³ má²cuá³ ti³ cuá² chu²¹ quioh²¹ Dió³² hi³
 cuá¹hiú² cuá¹mi³² hi³ ca³ta¹ dí². ³⁵ Hi³ jáun² ħhin²
 ya³ tsánh² lí¹³ jmu³ hi³ tiú²uú² hnáu³ dí² quiúnh¹
 Cristo? ħHí¹ lí¹³ cun³quionh³ hi³ ma³tso¹ dí² jáun²
 tsi³², cun³quionh³ uu³mi²tsi³², ho³ cun³ quionh³ hi³
 hí¹ tsa¹ dí² tsáu², ho³ hi³ zia³² ho³cuóun³, ho³ hi³ tiá²
 zia³² ha¹ dí², ho³ hi³ ziáun² dí² ja¹ hi³ háinh¹³, ho³
 cun³quionh³ hi³ jngah³ dí² jáun² tsáu²? ³⁶ Ti³la³ la³
 cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ jáun²
 la³ lá²:

Cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ hnú² bíh¹ hiá² tsáu² jnoh¹ la³jí³²
 jmái¹,

hi³ jmoh²³ tsú² jnoh¹ la³jmí¹ jmúh³² tsú² *já¹ziáh²
 má²tsa³jngih² tsú².

³⁷ Ti³la³ ja¹ la³jí³² hi³ ní² má¹ná¹, ná¹láí³ dí²
 tsá² cah²³ jmái¹ ti³ ca³nga² bíh¹ cun³quionh³ hi³
 má²hau³ Tsá² ca³ma³hniau³ dí² hí³. ³⁸ Hi³ jáun²
 né³, jná¹³ má²nio² cáun² tsin³² hi³ cu³tí³ tiá² hi³
 zia³² hí¹ cáun² hi³ lí¹³ chau³ dí² ti³ có³² ñí¹con²
 Dió³² Tsá² hniau³ dí², uá¹ hi³ jún³ dí², uá¹ hi³
 ziáun² dí², sa³jun³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³², hi³ sa³jun³
 tsá²cuú² tsá²chín³ ní² siáh³; sa³jun³ hi³ quiunh³²
 dí² ta³né³², hi³ sa³jun³ hi³ quieinh²¹ dí² jmí¹tsú²
 jmí¹ja³², sa³jun³ lí¹³ cun³quionh³ hi³ cáu² hi³ jueh³²
 hi³ lí¹³ lí³zia³² ñí¹ hué²¹ lá², ³⁹ sa³jun³ lí¹³ ní¹juáh³ hi³
 ñí³ngí¹ dí² chi³cuú² ñí¹ ñe¹, hi³ sa³jun³ lí¹³ ní¹juáh³
 ní² lí¹ cá¹cháu²¹ dí² hñu³ hué³², la³ cun³ hí¹ cáun²
 yáh³ la³ cun³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² tiá² lí¹³ chau³
 dí² ti³ có³² ñí¹con² Dió³², Tsá² ca³ma³jnia³² hí³ hi³
 hniau³ dí² cun³quionh³ Cristo Jesús Ti³² Juo¹³ dí².

9

Dió³² má²ca³quianh³ tsá² Israel

¹Hi³ jáun² né³, jná¹³ hléh¹³ jú¹ tson² lá² hi³ ca³tin¹ tsá²co¹ ná¹ la³ cun³ qui³ jmu² tsá² hen² ti³ con² Cristo, tiá² tí¹ jáin² yáh³ jná¹³; qui¹ jmi¹ tsin³² jná¹³ má²tson² jái¹³ lá² quion²¹ cu³li²¹ quionh³ Jmí²chí³ Chun¹, ²hi³ jlánh¹ hlai³h³ nio² tsin³² jná¹³, hi³ ca³la³ hi³ hú¹quí² hú¹jngih³² tsin³² jná¹³ hi³ ca³tin¹ tsá²co¹ ná¹, ³hi³ hí¹ ca³la³ ti³ huen² jná¹³ ní¹tanh²¹ hú¹mu³héih³², la³ cun³ hi³ tiú²uú² lín¹³ jná¹³ tsá² joh¹ Cristo, sá¹jmi¹ hi³ lí¹³ bíh¹ re² ca³tin¹ tsá²co¹ jná¹³ hí³ cun³quionh³ hi³ lí¹³ la³ jáun² ní¹con² jná¹³.

⁴Qui¹ tsá² hí³ bíh¹ tsá² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ *Israel, hi³ Dió³² né³ ca³jmu³ hi³ tsá² hí³ lí¹³ lín³ la³juah²¹ dúh¹ jon² tsú². Dió³² Tsá² cú² juen²h² ca³ma³jnia³² ja¹ quioh²¹ tsú², hi³ ca³tanh² nió³² quionh³ tsá² hí³, ji³ hi³ ca³jmu³ dí² siáh³ jái¹³ hi³ zia³² hi³ jmu³; hi³ jáun² ca³cué³ dí² lei²¹ jáun² ní¹con² hla¹ Moisés, la³ má²quionh³ ha³ lánh³ hniáuh³² ma³tí³² tsú² cuáh³².

⁵Tsá² hí³ bíh¹ tsá² jón²zih¹ jón²cho¹ tsá²haun³² dí¹hio³ ní¹deh³ jnoh¹; hi³ jáun² jún¹³ tsá² hí³ bíh¹ Tsá² lín³ Cristo hi³ ca³ti²¹ hi³ lín³ tsú² tsá²mi³cuóun², hi³ hí³ bíh¹ dí² Dió³² Tsá² quioh²¹ ca³la³ ji³li³². ¡Cuí¹ lí³quien² bíh¹ tsú² cun³ jmi¹hi³nio²! Tson² bíh¹ la³ jáun².

⁶Jáun² né³, jun³juáh¹³ hi³ tiá² má²ca³li³tí³ yáh³ jái¹³ hi³ ca³jmu³ Dió³² ní¹con² jún¹³ hla¹ Israel, ti³la³ cun³ní¹ hi³ tiá² ji³lín² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Israel lín³ tsá² tionh² jo³cuo² Dió³² bíh¹; ⁷qui¹

sa³jun³ la³jín³² yáh³ jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹
 hí³ cu³tí³ lín³ jon² tsú², quí¹ la³ cun³ ca³juáh³
 jáun² Dió³² bíh¹, hi³ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá².
 “Cun³quionh³ jan² Isaac jónh³² bíh¹ hnú² lí³zian²
 jon³zih¹ jon³cháuh³ hnú²”. 8 La³ jáun² lí²lin¹ hi³ hí¹
 jan² yáh³ tiá² hin² lín³ jon² Dió³² cun³ñí¹ hi³ jún¹³
 jan² tsáu²; tí³la³ jí³²la³ tí³ tsá² ca³lí³zian² cun³quionh³
 jái¹³ hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² bíh¹ cu³tí³ ná¹lín³
 jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹. 9 Quí¹ jái¹³ hi³
 ca³jmú³ jáun² Dió³² quionh³ Há²bran²¹ lí³ la³ lá².
 “Míh¹ tiá² jmí¹ la³ lá² tsá³ já¹ma³jnia¹³ jná¹³ siáh³,
 hi³ jáun² má¹jáun² má²zian² bíh¹ jon² Sara”.

10 Tí³la³ jun³juáh¹³ cun³ ní² yáh³ ca³tsan³ jái¹³.
 Quí¹ jmí¹ ca³lí³zian² jáun² gon³ jon² hla¹ Rebeca
 cu³tsa³² quionh³ tsú² hla¹ Isaac ní²cuo², dí¹hio³
 nú¹deh³ jnoh¹ hí³, 11 hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ lí³
 hniáuh³² lí³ la³ má²lí³ jáun² la³ cun³ hi³ tí³² tsí³
 Dió³², Tsá² quianh²³ tsáu², jáun² ca³quianh³ Dió³²
 jan² dún² gon³ hí³ uá¹jinh¹ ta³ tiá² má²ca³lí³zian²,
 sa³jun³ hi³ chu²¹ sa³jun³ hi³ hlah³ yáh³ jmí¹
 má²ca³jmú³, hi³ jáun² la³ jáun² lí³ lin¹ hi³ hí³
 bíh¹ Tsá² téh²³ tsáu², jun³juáh¹³ cun³ñí¹ hi³ zia³²
 hi³ jmu² tsáu² yáh³. 12 Jáun² ca³záih³ Dió³² hla¹
 Rebeca hí³ la³ lá²: “Dún² má²ján³ bíh¹ lín¹³ quian²¹
 tsá² cáin²”. 13 La³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²:
 “Ca³ma³hno¹ jná¹³ Jacob, tí³la³ ca³lí³hon² bíh¹ jná¹³
 Esaú”.

14 Jáun² né³, ¿he³ dá² lí¹³ juáh¹³ dí²? ¿Hí¹ Dió³²
 lín³ jan² Tsá² tiá² tin² ra³tsi³² re² héih³²? ¿Tiá²
 jáun² yáh³! 15 Quí¹ la³ lá² ca³záih³ tsú² hla¹ Moisés:

“Jná¹³ dá² cué¹³ uu³ⁱ³tso³ ñí¹con² tsá² hnó³² jná¹³ cue¹ bíh¹, hi³ já³² siáh³ mi³ tsin³² jná¹³ ñí¹con² tsá² hno³ bíh¹ jná¹³”. 16 Hi³ jáun² né³, jun³juáh¹³ zia³² uu³ⁱ³tso³ ñí¹con² tsáu² cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ hniá¹ hnga² yáh³, ho³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ jmu² tsú² pí³, tí³la³ la³ cun³ hi³ hnió³ hnga² Dió³² bíh¹, Tsá² cue³² hi³ uu³ⁱ³tso³. 17 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² hi³ Dió³² ca³záih³ la³ lá² tsá² jmí¹ lín³ hí³ re²¹ hué³² Egipto: “Jná¹³ ca³cué³ jái¹³ hi³ lín³ hnú² re²¹ cun³ñí¹ hi³ ca³lí³hnó³² jná¹³ hi³ la³jín³² tsá² zian² tá¹ cáun² cuá¹hué²¹ lí³ cuoh² pí³ quion²¹ cun³quionh³ hi³ quiunh²¹ hnú², jí³ hi³ lí³ ñí³² tsú² siáh³ hi³ hin² tsánh² jná¹³”. 18 Jáun² la³ jáun² bíh¹ cue³² Dió³² uu³ⁱ³tso³ ñí¹con² tsá² hnió³ Dió³² cuéh³², hi³ jmu² tsú² siáh³ huáh² chí¹ tsáu², ní¹juáh³ tsá² hnió³ tsú² jmu³ huáh² chí¹.

19 Tí³la³ hi³ jáun² né³, ho³ sa³ juáh¹³ hnú² la³ lá² ñí¹con² jná¹³: “Ní¹juáh³ la³ ní² jaun³², ¿he³ láih³² sa³ cha³² yáh³ Dió³² tsáu¹³ tsá²mi³cuóun²? Quí¹ tiá² hin² zian² yáh³ tsá² lí³ cah¹³ jmá¹ hi³ jmu³ hi³ siáh³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ hnió³ Dió³²”. 20 Tí³la³ hnú² dá², tsá²mi³cuóun² bíh¹, ¿hin² dá² tsánh² hnú², sa³ hnú² yáh³ na³quí² na³tsáin²³ nú² jái¹³ quiúnh¹ Dió³²? Tiá² né¹ hí¹ lí¹³ juáh³ lí³ua³ cáun² hi³ zia³², hi³ záih³² tsá² ca³jmú³: “¿He³ láih³² sa³ la³ lá² lín³ jná¹³ ca³jmuh³ hnú²?” 21 ¿Haun¹³ juáh¹³ tsá² jmu² hia³² dá² cáun² lí¹³ jmu³ quionh³ cuáh¹ la³ cun³ tí³² tsí³ tsú² hnga² bíh¹? Lí¹³ bíh¹ jmu³ tsú² cáun² hia³² quionh³ cuáh¹ hi³ ca³tí²¹ cáun² jmá¹ quien², hi³ quionh³ cuáh¹ jáun² uá²jai³² lí¹³ jmu³ tsú² hia³² hi³

cauh³² tsú² jmái¹ ca³la³ jí³².

22 Hi³ jáun² né³, uá¹jinh¹ ca³li³hnió³ Dió³² hi³ ma³jnia³² hi³ míh²³ tsí³ jí³ hi³ ma³jnia³² siáh³ pí³ quioh²¹ ñí¹con² tsá² ca³tin¹ hi³ ma³tso² tsí³ jí³ hi³ jmí¹ ca³tin¹ siáh³ hiá¹ tsán¹³, ti³la³ ca³tion³ lín³² bíh¹ tsú² tsí³, 23 quí¹hliá² hi³ ca³li³hnió³ tsú² hi³ ma³jnia³² hi³ hi³ bíh¹ tin² cue³² hi³ lí¹³ zian² tsáu² cáun² hi³ quien² ti³ chí¹nga² cun³quionh³ hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² hi³ zia³² uu³i³tso³ ñí¹con² tsáu², tsá² ca³chan³ tsú² hí³ hua³jan²¹ la³ cun³ jmí¹tin² lín³² hi³ lí¹³ zian² tsú² jáun² la³ jáun². 24 Quí¹ Dió³² ca³te³ dí² ja¹ quioh²¹ tsá² *judíos jí³ ja¹ quioh²¹ *tsá²cá²jo²¹ ní² siáh³, 25 la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ hla¹ Oseas:

Tsá² tiá² jmí¹ tionh² jo³uón³² jná¹³, juah²¹ jná¹³ hi³ tsá² hí³ tionh² jo³uón³²;

hi³ tsá² tiá² jmí¹ hno³ jná¹³ né³, juah²¹ jná¹³ hi³ má²hno³ bíh¹ jná¹³ tsú².

26 Hi³ jáun² tsá² jmí¹ juanh³² jná¹³ hi³ tiá² tionh² jo³uón³² né³,

má²lín¹³ bíh¹ tsá² hí³ jon² Dió³² Tsá² liéh³².

27 Ti³la³ la³ cun³ hi³ ca³tin¹ tsá² Israel má¹na²¹, la³ lá² bíh¹ ca³juáh³ hla¹ Isaías: “Uá¹jinh¹ juóun³² lín³² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Israel, la³jmí¹ lí³ zá¹ táh¹ hi³ tloh³ can³² jmí²miih²¹, ti³la³ cú¹píh²¹ tsáu² bíh¹ tsá² hí³ liáun³. 28 Quí¹ né³² cáh³ bíh¹ lí³tí³ já¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Juo¹³ dí² hi³ ca³tin¹ ñí¹ hué²¹ lá²”.

29 Isaías hí³ ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

Sá¹jmí¹ hi³ Dió³² Juo¹³ hliáu³ tionh² hñu³mí³cuú² tiá² ca³héinh³² ma³jan² tsá² juo³ dí²,

hi³ jáun² la³jmí¹ cá¹quiúnh²¹ tsá² juú² Sodoma
quionh³ Gomorra bíh¹ jmí¹ má²cá²quíeinh³²
dí² uá²jai³².

Jú¹ chú³² hi³ jmí¹ ca³ti²¹ he³ tsá² judíos

³⁰ Hi³ cun³ñí¹ hi³ jáun² né³, tsá²cá²jo²¹ tsá² tiá²
jmí¹ hu²¹ tsí³ hi³ he³ Dió³² la³juah²¹ dúh¹ jan²
tsá² chun¹, ti³ má²ca³hen³ bíh¹ Dió³². Ca³he³ tsú²
Dió³² cun³ñí¹ hi³hliá² ca³chá³ tsú² cáun² tsí³ bíh¹.
³¹ Ti³la³ tsá² Israel má¹ná¹, tsá² lí¹ jmí¹ háí³² tsí³
hi³ he³ Dió³² cun³quionh³ hi³ chun¹ hi³hliá² má²ti³²
liei²¹ hi³ jmí¹ raunh³² jáun² bíh¹, ti³la³ tiá² ca³tú¹
ca³tsin¹³ yáh³ tsú² hi³ ma³ti³² liei²¹ jáun² hi³ juáh¹³
hi³ jmí¹ lí³ chun¹. ³² ¿He³ láih³² la³ jáun² lí³?
Qui¹hliá² tiá² ca³jmú³ yáh³ tsú² tion³ hi³ he³ tsú²
Dió³² cun³quionh³ hi³ nio² cáun² tsí³, ti³la³ jmí¹ lín²³
tsú² hi³ he³ Dió³² cun³quionh³ ta²¹ hi³ jmu² jáun²
bíh¹. Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ ca³quí² cá²hính³² tsú²
quionh³ quín¹ chí¹zunh²¹ hú¹ jui³². ³³ Qui¹ la³ cun³
rá¹juáh³ ñí¹ Sí² hi³ ca³tin¹ quín¹ jáun², hi³ juáh³
jáun² la³ lá²:

Já¹ juú² Jerusalén ñí¹ zeh² jáun² máh³ téh²³ tsú²
Sión,

chá¹³ jná¹³ cá² máí³ quín¹ hi³ jmu³ hi³ qui³ hính³²
tsáu²,

quín¹ jmu³ hi³ quinh³ tsú²;

ti³la³ tsá² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² Tsá² hí³ né³,

jmí¹líh³ yáh³ tiá² lí¹ lí³ heh³.

10

¹ Hi³ jáun² né³ reh², jlánh¹ hniá¹ jná¹³ hi³ liáun³ tsá² *Israel, ji³ hi³ hiú² mí²³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² Dió³² hi³ ca³tin¹ tsú². ² Cue¹³ jná¹³ jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ tsú² hi³ tson² bíh¹ jlánh¹ hnió³ tsú² má²tí³² re² ñí¹con² Dió³², tí³la³ jí³²la³ tí³ lí¹ ná¹jmu² bíh¹ tsú² hi³ jáun², jun³juáh¹³ hi³ ñí³² tsú² la³ cun³ lánh³ jmí¹ hniáuh²¹ yáh³. ³ Quí¹ tiá² ñí³² yáh³ tsú² ha³ lánh³ rón³² hen² Dió³² tsáu² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹. Cun³ñí¹ hi³ hnió³ tsú² jmu³ hi³ lí³ chun¹ hmóu³², jáun² tiá² ñí¹héi²¹ yáh³ tsú² la³ cun³ hi³ hnió³ Dió³² jmu³ ñí¹con² tsú². ⁴ Quí¹ liei²¹ jáun² ca³lí³zia³² cun³ñí¹ hi³ jmí¹ hnió³ Dió³² hi³ hen³ tsáu² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ bíh¹; tí³la³ cun³quionh³ Cristo má¹ná¹, ca³lí³tí³ bíh¹ hi³ jáun² ñí¹con² ca³la³ jín³² tsá² cha³² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú².

⁵ Hi³ jáun² ca³tin¹ tsá² hu²¹ tsí³ hi³ lí³ chun¹ cun³quionh³ hi³ ma³tí³² jáun² liei²¹ né³, hla¹ Moisés ca³juáh³ la³ lá²: “Lí³ua³ jan² tsá² má²tí³² liei²¹ lá², cun³quionh³ hi³ lá² bíh¹ lí¹³ zian² tsú² cun³ jmí¹hi³nio²”. ⁶ Tí³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² má²lín³ la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹ cun³quionh³ hi³ nio² jáun² cáun² tsí³ má¹ná¹, hi³ jáun² ca³juáh³ Moisés la³ lá²: “Ha³ lí² juáh³ hnú² hñu³ honh²: ¿Hin² tsánh² lí¹³ tsó³² hñu³mi³cuú²?” —jáí¹³ ní² hnió³ juáh³ hi³ hnió³ tsú² tsa³quian³ Cristo tí³ ñí¹ hue²¹ lá²—.

⁷ “Sa³jun³ hniáuh³² juáh¹³ hnú²: ¿Hin² tsánh² lí¹³ tsó³² ñí¹ tiáunh¹ tsá² má²cá²tsan³?” —jáí¹³ ní² hnió³ juáh³ siáh³ hi³ hnió³ tsú² tsa³jmú³ hi³ jenh¹³ siáh³ Cristo ja¹ tsá² má²cá²tsan³ hi³ ja³jon³ tí³ ñí¹ hue²¹

lá². 8 Jáun² né³, ¿he³ bí¹ lánh³ rá¹juáh³ jái¹³ jáun² dúh¹? La³ lá² bíh¹ rá¹juáh³: “Jái¹³ jáun² dá² má²nio² má²janh² pih²¹ bíh¹ ñí¹con² hnú², ca³la³ hi³ má²hu²¹ honh¹ bíh¹ nú², ji³ hí¹ ca³la³ ti³ hñu³ honh² yáh³ nú² siáh³ má²hu²¹”. Jái¹³ jáun² bíh¹ lí³ jú¹ chú³² hi³ hléh¹ jnoh¹ hi³ ca³ti²¹ hi³ niau²¹ cáun² tsí³ tsú², 9 hi³ ní¹juáh³ ton¹³ hnú² hi³ Juóuh³² hnú² Jesús hi³ ní¹juáh³ má²nio² siáh³ cáun² honh² nú² hi³ Dió³² ca³jmú³ hi³ ca³jenh¹³ tsú² ja¹ hla¹, hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ liáun³ nú². 10 Quí¹ cun³quionh³ hi³ cha³² cáun² tsí³ bíh¹ tsú² má²lín³ tsú² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² chun¹, hi³ cun³quionh³ hi³ ton² tsú² jáun² hi³ Juo¹³ tsú² Cristo né³, cun³quionh³ la³ jáun² bíh¹ má²liáun³ tsú².

11 Quí¹ la³ lá² rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “Hí¹ jan² tsá² má²ca³chá³ cáun² tsí³ ñí¹con² hí³ tiá² lí¹³ lí¹ lí³ heh³”. 12 Quí¹ cun³ tiá² ná¹zan² bíh¹ tsá² *judíos quionh³ *tsá²cá²jo²¹, quí¹ jan² tán¹ bíh¹ Juo¹³ tsú² ca³la³ jín³², hi³ hí³ bíh¹ cue³² ñí¹con² tsá² té²³, ca³la³ hi³ lí¹ tú² lí¹ ziáun²³. 13 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “Ca³la³ ji³lín² tsá² téh²³ Ti³² Juo¹³ dí² lí¹³ liáun³”. 14 Ti³la³ né³² né³, ¿ha³ bíh¹ lánh³ rón³² lí¹³ téh³ tsú² Tsá² hí³ ní¹juáh³ tiá² la³ má²ca³chá³ yáh³ tsú² cáun² tsí³ ñí¹con² tsú²? Hi³ ¿ha³ bíh¹ lánh³ rón³² cáun² lí¹ lí¹³ chá³² tsú² cáun² tsí³ ñí¹con² Tsá² hí³ ní¹juáh³ tiá² la³ má²ca³lí³ ñí³² yáh³ tsú² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ tsú²? ¿He³ yáh³ lánh³ rón³² lí¹³ ne³ tsú² siáh³ ní¹juáh³ tiá² hin² zian² yáh³ tsá² hléh³² jái¹³ jáun²? 15 ¿Lánh³ yáh³ rón³² lí¹³ ngái³² tsú² jái¹³ jáun² ñí¹con² tsáu² ní¹juáh³ tiá² hin² zian² yáh³ ze³ tsú²? La³ cun³

rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí²: “¡Hénh³ ma³ chú³² ní¹juáh³ ní¹ má¹cuá²taunh²¹ tsá² quian³² jú¹ chú³², [tsá² quian³² hí³ jái¹³ hi³ niau²¹ tie³ tsí³ tsú²]!”

16 Ti³la³ tiá² ji³lin² tsáu² ca³héi³ yáh³ jú¹ chú³² jáun² jmí¹ ca³nái³². La³ cun³ ca³juáh³ jáun² hla¹ Isaías *ti³² jē¹ Dió³²: “Hnú² Ti³², hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² má²ca³taunh³ ta²¹ jái¹³ hi³ ca³hléh¹³ jnoh¹”.

17 Jáun² né³, cun³quionh³ hi³ nái³² jái¹³ jáun² bíh¹ tsú² lí¹³ niau²¹ cáun² tsí³; ji³ cun³quionh³ hi³ zian² tsá² hléh³² bíh¹ siáh³ lí¹³ ne³ tsú² jái¹³ quioh²¹ Cristo.

18 Ti³la³ jná¹³ né³ nga²: ¿Tiá¹ la³ má²ca³lí³ ñí³² dá² tsú² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ Dió³² juáh¹³? ¡Ján³, má²ca³lí³ ñí³² bíh¹ tsú²! Quí¹ ñí¹ Sí² rá¹juáh³:

Má²ca³lí³ ñí³² bíh¹ tsáu² jú¹ tson² hi³ ca³tin¹ Dió³² cun³quionh³ la³ji³² hi³ jniá³,

hi³ má²lin¹ bíh¹ siáh³ jú¹ tson² quioh²¹ tsú² ca³la³ ti³ ñí¹ má²ca³táuh³ hngá¹máh³.

19 Ti³la³ zia³² siáh³ cáun² hi³ nga² jná¹³: ¿Tiá¹ la³ má²ca³lí³ ñí³² tsá² Israel juáh¹³? Ján³, quí¹ la³ñí¹ la³ján³ Moisés ca³juáh³ la³ lá²:

Jná¹³ jmu¹ hi³ jin³ honh² hnoh² ñí¹con² tsá² tiá² ná¹lín³ tsá² cáun² juo³;

hi³ jmu¹ jná¹³ siáh³ hi³ míh³ honh² náh² ñí¹con² cu³ nió³ tsá² tiá² jái¹³ ngí²³.

20 Hi³ ca³chá³ siáh³ Isaías tiá³ tsí³ hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

Tsá² tiá² jmí¹ hnauh² jná¹³, ca³chauh¹ bíh¹ tsú²;

hi³ ca³ma³jnia¹³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² tsá² tiá² jmí¹ nga² jná¹³.

21 Ti³la³ hi³ ca³tin¹ tsá² Israel má¹ná¹, Isaías ca³juáh³ la³ lá²: “Cun³ jmá² cun³ jnia³² bíh¹ jmí¹ cuá¹ha² jná¹³ uón³² hi³ te² jná¹³ cu³ nió³ tsá² tiá² nieh³, tsá² jmu² cun³ tin² tsí³ hmóu³²”.

11

Tsá² Israel, tsá² má²ná¹liáun¹

1 Jáun² né³, nga² jná¹³: ¿Hí¹ tiú²uú² tanh² Dió³² hó¹ñí¹ tsá² *Israel? ¡Tiá² jáun² yáh³! Quí¹ ja³bí¹ jná¹³ jan² tsá² Israel, jan² tsá² jón²zih¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹, tsá² cu³ nió³ mí¹zionh² hla¹ Benjamin.

2 Quí¹ la³ cun³ jmí¹ ñeh² bíh¹ hi³ jmu³ la³jí³² hi³ jniá³ máh³ Dió³² ca³ja³ tsí³ hi³ ma³hnió³ tsá² Israel, hi³ hí¹ la³ tí³ ta³né³² yáh³ tiá² má²ca³chan³ tsú² tí³ có³² tsá² hí³. ¿Tiá¹ ñih¹ hnoh² he³ juáh³ ñí¹ Sí² ñí¹ rá¹cha³² jái¹³ hi³ ca³hléh³ jáun² Líh³, tsá² jmí¹ lín³ hí³ *tí³² jē¹ Dió³², jmí¹ ca³liéinh³² tsú² jáun² Dió³² hi³ ca³hna³ tsú² tsá² Israel?, jmí¹ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: 3 “Hnú² Tí³², má²ca³ma³tsán² bíh¹ tsú² tí³² jēh² hnú², hi³ má²ca³qui³ ca³tsunh³ bíh¹ tsú² siáh³ la³jí³² ñí¹hiú¹³ quián¹³ hnú²; hi³ jí³²la³ huen² jná¹³ bíh¹ jéi³²í¹ ziaun²³, hi³ má²hnió³ jngah³ bíh¹ tsú² siáh³ jná¹³”. 4 Tí³la³ Dió³² né³ ca³záih³ Líh³ hí³ la³ lá²: “Cánh³ má²cá²chán³² jná¹³ quiaun³ mei²¹ tsáu², tsá² ca³tin¹ jná¹³ huen², tsá² tiá² má²ca³di³jñí³² ta³ ñí¹ dió³² tsá² lán¹ téh²³ tsú² Baal”. 5 Jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ uá²jaí³² jmái¹ hi³ tiauh² dí² lá² ta³né³², hi³ zian² cu³ nió³ pih²¹ tsá² má²ná¹quiánh¹ la³ hí³ ja¹ quioh²¹ tsá² Israel, cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³ tsí³ Dió³². 6 Hí³ jáun² ní¹juáh³ la³ jáun² ca³jmú³ Dió³² cun³ñí¹ hi³ ja³² mií³

tsí³, jáun² lin¹ hi³ tiá² la³ quien² yáh³ ta²¹ hi³ jmu² tsáu², qui¹ sá¹jmí¹ la³ jáun² dúh¹, hi³ jáun² tiá² jmí¹ la³ lí³ quien² yáh³ mií³ hi³ ja³² jáun² tsí³ Dió³².

⁷ Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ tiá² cá²jnióh³² tsá² Israel la³ cun³ hi³ jmí¹ hnauh², tí³la³ jmáh³la³ tsá² cu³ nió³ ca³quianh³ hí³ Dió³² bíh¹ ca³jnióh³² la³ cun³ hi³ jmí¹ hnauh²; tsá² ñí¹ hná¹ jáun² né³ ca³jlí³² bíh¹ tsí³.

⁸ La³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²: “Dió³² ca³cué³ jmí²chí³ tiá² hi¹³ cán²³ ñí¹con² tsú², ca³cuéh³ dí² siáh³ mí¹ñí¹ tiá² jniá³, hi³ ca³cuéh³ dí² siáh³ cuá¹ tiá² niéih³; la³ jáun² bíh¹ lí³ la³ tí³ ta³né³²”. ⁹ Ja³bí¹ hla¹ Dá²vi²¹ siáh³ ca³juáh³:

Jmáí¹ hi³ jmu² tsú² jáun² quióh²¹ cuí¹ lan² liá³ jí³ hmá³ ñí¹con² tsú² hmóu³²,

jáun² qui³ hính³² tsú² ñí¹ jáun², hi³ jáun² ma³tso² tsí³.

¹⁰ Cuí¹ lí³ te³ mí¹ñí¹ tsú² hi³ jáun² tiá² lí¹³ jí³,

hi³ cuí¹ jlíe²¹ siáh³ hna²¹ tsú² cun³ jmí¹hi³nio² la³ jan² tsá² quian³² liá¹ héi².

Tsá²cá²jo²¹ siáh³ lí¹³ liáun³

¹¹ Né³² né³, nga² jná¹³: ¿Hí¹ hú¹tá¹ cun³ má²já²hín³ máh³ tsá² *judíos jmí¹ cá¹hính²¹? ¡Tiá² jáun² yáh³! Tí³la³ cun³ñí¹ hi³ tsá² judíos ca³tiánh³ tí³ có³² ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² *tsá²cá²jo²¹ bíh¹ ca³liáun³; hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ lí³ hniá¹ tsá² judíos hi³ jmóuh³² la³ cun³ hi³ má²ná¹jmu² jáun² tsá²cá²jo²¹. ¹² Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ ca³lí³ zia³² hi³ chu²¹ ñí¹con² tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² cun³ñí¹ hi³ ca³tiánh³ tí³ có³² tsá² judíos ñí¹con² Dió³², hi³ ní¹juáh³ la³ ca³lí³ zia³² hi³ chu²¹ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹

cun³ñí¹ hi³ ca³pí² cá²dánh³² tsá²judíos hí³, hi³ jáun² itíá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² lí³ zia³² hi³ chu²¹ ní¹ má¹cá²chó³² jmái¹ hi³ la³jín³² tsá²judíos má²taunh³² ta²¹!

13 Tĩ³la³ zia³² cá² jon¹ jái¹³ hi³ hnó³² jná¹³ juah²¹ ñí¹con² hnóh² tsá²cá²jo²¹. Jmu² jná¹³ quien² ta²¹ quion²¹ cun³ñí¹ hi³ Dió³² má²ca³ze³ jná¹³ hi³ lín³ jná¹³ *tĩ³² tsá² quian³² jē¹ tsú² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹.

14 Hen² tsin³² jná¹³ hi³ ma³ jan² tsá²co¹ jná¹³ lí¹³ lí³ hniá¹ hi³ jmóuh³² la³ cun³ hi³ jmuh³² hnóh², hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ jmu¹ jná¹³ hi³ liáun³ ma³ jan².

15 Quí¹ ní¹juáh³ hniéi² quioh²¹ tsá²cá²jo²¹ quionh³ Dió³² la³ ca³tsan³ cun³ñí¹ hi³ tiú²uú² ca³tanh² Dió³² hó¹ñí¹ tsá² judíos bíh¹, jáun² itíá¹³ bíh¹ tiá³ tiá² lí³re² siáh³ quioh²¹ tsú² ní¹ má¹ca³hen³ Dió³² tsá² judíos! ¡Ca³la³ jmí¹ lí³ hi³ ca³jenh¹³ bíh¹ tsú² lí¹³!

16 Jmú¹³ jái¹³. Ní¹juáh³ hí¹miih²¹ hi³ lí²jmú³ tsú² la³ñí¹ quionh³ cá² piēnh¹ cán¹ jmu² tsú² ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³², jáun² ja³bí¹ la³jí³² bíh¹ hí¹miih²¹ hi³ huén³² cán¹ jáun² lí¹³ siáh³ ná¹chan¹ ñí¹con² Dió³². Hi³ ja³bí¹ la³ jáun² ní¹juáh³ mí¹zioh²¹ hmá² la³ ná¹chan¹ siáh³ ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² ja³bí¹ chí² cuoh² yáh³ siáh³ hmá² jáun² ná¹chan¹ uá²jai³².

17 Quí¹ zian² tsá² judíos ná¹lín³ la³jmí¹ lí³ cuoh² hmá² olivo hi³ ja³uonh¹, hi³ jáun² hná¹³ jáun² ca³ta³chí¹hliaun³² hnú², hnú² tsá² lín³ nú² la³jmí¹ lí³ cuoh² hmá² olivo ná¹i². Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ ca³lí³ hi³ ca³jmú³ ta²¹ jmaih²¹ quioh²¹ mí¹zioh²¹ hmá² jáun² ñí¹con² hnú² la³ má²quionh³ siáh³ chí² cuoh² ñí¹ hná¹ jáun². 18 Tĩ³la³ ha³ lí² cuí¹ lín¹³ nú² hi³ tĩ³ jlánh¹ quien² nú² la³ cónh³ bíh¹ chí² cuoh² quioh²¹

hnga² hmá² jáun². Ní¹juáh³ lín²³ nú² hi³ hnú² quien², hniáuh³² cháu¹ nú² honh² hi³ jun³juáh¹³ hnú² yáh³ tsá² cueh³² pí³ ñí¹con² mí¹ziah²¹ hmá² jáun², qui¹ tí³ hnga² bíh¹ mí¹ziah²¹ jáun² cue³² pí³ ñí¹con² hnú².

¹⁹ Ho³ sa³ juáh¹³ hnú²: “Qui¹ tson² bíh¹, tí³la³ ja³uonh¹ bíh¹ cuoh² hmá² hi³ jmí¹ chí²¹, hi³ jáun² ca³lí³ chí¹hliaun³² jná¹³ hná¹³ chí² cuoh² tiúnh¹ jáun²”. ²⁰ Tson² bíh¹ la³ juánh³ hnú² ní², tí³la³ cuoh² hmá² jáun² dá² ja³uonh¹ qui¹ cun³ñí¹ hi³ tiá² cáun² nio² tsí³ bíh¹ tsú²; hi³ hnú² né³, chí¹hliaun³² nú² hná¹³ jáun² cun³ñí¹ hi³ hliá² cáun² nio² honh² bíh¹ nú². Hi³ jáun² né³, hua³hín¹³ nú² jmu³, ha³ lí² lí¹ jmú² tonh², ²¹ qui¹ ní¹juáh³ Dió³² tiá² ca³héinh³² tsá² judíos, tsá² lín³ la³jmí¹ lí³ cuoh² hnga² hmá² jáun², hi³ jáun² né³ ítiá¹³ bíh¹ tiá³ hnú² héinh³² tsú²! ²² Sá¹ní² jie³ né³ ha³ cónh³ tí³ hi³ ja³² mií³ tsí³ Dió³², tí³la³ jie³ siáh³ né³ hi³ cónh³ tiá² huáh² siáh³ tsí³ tsú². Huáh² bíh¹ tsí³ tsú² má²ca³jmú³ ñí¹con² tsá² má²já²hín³, tí³la³ ñí¹con² hnú² má¹ná¹, ja³² bíh¹ mií³ tsí³ tsú². Tí³la³ hniáuh³² zian² la³ má²zian² ní² bíh¹ hnú² ñí¹con² tsú², hi³ jáun² já³² mií³ tsí³ tsú²; qui¹ ní¹juáh³ tiá² la³ jmúh¹³ hnú² la³ jáun², hi³ jáun² ja³bí¹ hnú² siáh³ tsa³uonh¹ nú². ²³ Tí³la³ ca³tín¹ tsá² judíos né³, ní¹juáh³ ca³chá³ tsú² tí³ có³² hi³ nio² jáun² tun³ tsí³, má¹jáun² má²lí¹³ chí¹hliaun³² tsú² siáh³ ñí¹ qui³ jmí¹ chí²¹; qui¹ Dió³² bíh¹ Tsá² zia³² pí³ quioh²¹ hi³ hlión³² siáh³ tsá² hí³ ñí¹ jmí¹ ná¹chí²¹. ²⁴ Qui¹ ní¹juáh³ hnú², jan² tsá²cá²jo²¹, hi³ lín³ nú² cáun² cuoh² hmá² olivo

nái² hi³ ja³uonh¹, hi³ jáun² ca³ta³chí¹hliaun³² hná¹³
 cuoh² hmá² chu²¹, ñí¹ tiá² jmí¹ ca³tí²¹, jtiá¹³ bíh¹
 tiá³ tiá² lí¹³ chí¹hliaun³² siáh³ tsá² judíos ñí¹ qui³
 jmí¹ ná¹tsí²¹, tsá² lín³ hí³ hú¹tá¹ cuoh² hnga² bíh¹
 hmá² olivo chu²¹!

Ñí¹ táuh³ jmá¹ bíh¹ liáun³ tsá² Israel

²⁵ Hi³ jáun² né³ reh², tiá² hnó³² jná¹³ hi³ cáun² lí¹
 lín¹³ náh² hi³ jlánh¹ hliáun³ hi³ ná¹ñíh¹ náh², jáun²
 hnó³² jná¹³ hi³ lí³ ñíh¹³ náh² jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹
 lá²; Hi³ ma³ cu³ nió³ bíh¹ tsá² Israel má²ca³lí³ huáh²
 chí¹, tá¹la³ hián¹³ tsá²ca²jo²¹ hi³ tónh³² jo³cuo² Dió³²,
 tsá² ja¹ quioh²¹ tsá² hleh³² ma³ quin³² ma³ cá²
 ñí¹ jú¹jma². ²⁶ Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³lí³tín³ tsú² né³,
 má¹jáun² máh³ má²liáun³ la³jín³² tsá² Israel. La³
 cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí²:

Tsá² liáu³² dí² já³² tí³ ñí¹con² tsá² hín¹³ tí³ Sión,
 hi³ quin³ tsú² hi³ hlah³ hi³ jmu² tsá² jón²zih¹
 jón²cho¹ hla¹ Jacob hi³ tiá² má²tsú²
 má²jónh³² Dió³².

²⁷ Hi³ jáun² nió³² lá² tanh²¹ jná¹³ quiúnh¹ tsú² ní¹
 má¹ca³quin³² jná¹³ tsáu¹³ tsú².

²⁸ Hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ ca³tí²¹ jú¹ chú³² né³, tsá²
 judíos ná¹lín³ tsá² ná¹háun³ quionh³ Dió³², hi³ jáun²
 la³ jáun² lí¹³ hián¹³ hnoh² jú¹ chú³² jáun², tí³la³
 cun³ñí¹ hi³ ca³quianh³ Dió³² dí¹hio³ ñú¹deh³ tsú²
 má¹ná¹, jáun² la³ má²hnió³ jáun² bíh¹ Dió³² tsá² hí³.

²⁹ Qui¹ tiá² quin²³ yáh³ Dió³² hi³ má²lí²cue³², hi³
 sa³jún³ zeh² yáh³ tsú² siáh³ tí³ có³² ní¹ má¹lí²tié³.

³⁰ Hnoh² bíh¹ tsá² tiá² jmí¹ niuh¹ ñí¹con² Dió³²

jmí¹tin², tí³la³ ta³né³² cun³ñí¹ hi³ tsá² judíos tiú²uú²
 nieh³, jáun² ñí¹con² hnoh² bíh¹ ca³ja³ mií³ tsí³ Dió³².
 31 Jáun² né³, tsá² judíos tsá² tiá² ca³jmú³ hí³ nieh³
 ñí¹con² Dió³², chau²¹ bíh¹ jmái¹ hi³ já³² mií³ tsí³
 Dió³² ñí¹con² tsú² quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³ja³ mií³ tsí³
 Dió³² ñí¹con² hnoh². 32 Quí¹ jmí¹ ca³cué³ Dió³²
 jái¹³ ñí¹con² la³jín³² tsáu² hi³ jmu³ nieh³, jáun² sa³
 ca³lí³ lin¹ hi³ hi³ tiá² nieh³ bíh¹ tsú² jlánh¹ la³
 má²ca³zaunh³ tiá³, hi³ jáun² la³ jáun² lí¹³ ma³jnia³²
 Dió³² hi³ ja³² mií³ tsí³ ñí¹con² la³jín³² tsáu².

33 ¡Hénh³ máh³ jlánh¹ hliáun³ hi³ nióh³² Dió³², jí³
 hi³ ñí³² tsú² ní²; hi³ hénh³ máh³ jlánh¹ re² cháunh²³
 chí¹ tsú² siáh³! Tiá² hin² lí¹³ yáh³ há¹ ngí¹³ la³ cun³
 hi³ lín²³ tsú², hi³ sa³jun³ lí¹³ yáh³ ngí¹³ tsú² la³jí³²
 ta²¹ hi³ jmu² Dió³². 34 Quí¹ la³ cun³ rá¹juáh³ jáun²:
 “¿Hin² yáh³ tsánh² há¹ ngí¹³ la³ cun³ hi³ lín²³ Juo¹³
 dí², ho³ hin² dá² tsánh² má²ca³ma³ta² tsú²? 35 ¿Hin²
 dá² tsánh² tín² ca³cué³ cáun² hi³ lí¹ ca³cué³ ñí¹con²
 Juo¹³ dí² dúh¹, hi³ jáun² zia³² siáh³ cáun² hi³ lí¹³
 hiáuh³ tsú² hi³ jéinh³² siáh³ Juo¹³ dí²?” 36 Quí¹ Dió³²
 bíh¹ ca³jmú³ la³jí³² hi³ zia³², hi³ jáun² cun³quionh³
 pí³ quioh²¹ hí³ bíh¹ dí² lí³ la³ má²lí³ jáun², hi³ la³jí³²
 hi³ ca³jmú³ jáun² Dió³² né³ ca³tin¹ hnga² bíh¹ tsú²
 jaun³². ¡Cuí¹ lí³quien² bíh¹ Dió³² cun³ jmí¹hi³nio²!
 Tson² bíh¹ cu³tí³.

12

Tsá² cuá¹chan¹ ñí¹con² Dió³²

1 Hi³ jáun² né³ reh², cun³ñí¹ hi³ ja³² jáun² mií³
 tsí³ Dió³² juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ hniáuh³²

jienh²¹ náh² ñí¹con² Dió³² la³jmí¹ cuen² tsú² jáun² jáh³, hi³ ná¹chan¹ náh², hi³ ná¹lín³ náh² tsá² tí³² tsí³ tsú² ní² siáh³. Quí¹ ní¹juáh³ jmu³² hnoh² la³ ní², jáun² la³ ní² má²ma³tsú¹ ma³jonh²¹ náh² Dió³² la³ cun³ ca³tí²¹. ² Lí²uú² ma³zián¹³ náh² la³ cun³ hi³ ná¹ngí²³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá²; tí³la³ tí³ jlánh¹ bíh¹ re² cuéh¹ náh² jái¹³ hi³ lí¹³ zan¹³ náh² cun³quionh³ hi³ má²chí¹za² hi³ lín²³ náh². Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ ñíh¹³ náh² he³ hi³ tí³² tsí³ Dió³², la³ cun³ la³jí³² hi³ chu²¹ yáh³, la³jí³² hi³ jéih³² tsú², jí³ la³jí³² la³ cun³ hi³ má²jnia³² tsú² he³ lánh³ lín³ ní² siáh³.

³ Cun³ñí¹ hi³ ho² jná¹³ cáun² jái¹³ hi³ ca³cué³ Dió³² jmí¹ ca³ja³ jáun² mií³ tsí³ tsú², hi³ jáun² bíh¹ juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ hí¹ jan² hnoh² tiá² hin² hniáuh³² jmu³ pan¹ hnga² tí³ lí³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ ca³tí²¹. Tí³ jlánh¹ bíh¹ re² hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² hnoh² cá¹ lan¹³ náh² hmóu³², hi³ jáun² lí³tsin² náh² he³ lí¹³ jmúh¹³ náh² cun³ñí¹ hi³ tanh²³ náh² tsú² ta²¹. ⁴ Quí¹ la³ cun³ láí³ dí² hmóu³², hliáun³ ñí¹ bíh¹ ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ quiú¹³ dí² zia³², tí³la³ ma³ quin³² bíh¹ ñí¹ jmu² ta²¹ ma³ quin³² ma³ caun³² hi³ jáun². ⁵ La³ jáun² bíh¹ siáh³ má²láí³ dí² la³juah²¹ dúh¹ jan² tsáu² uá¹jinh¹ juóu³² dí², quí¹ cun³ñí¹ hi³ má²cá²cunh³ dí² quiúnh¹ Cristo; hi³ jáun² ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹ dí² ná¹láí³ dí² ja¹ má²tún² hmóu³² dí² la³jmí¹ lí³ ma³ quin³² ma³ caun³² ñí¹ pih²¹ ñí¹ siún¹ quioh²¹ jan² tsáu².

Pí³ hi³ cue³² Jmí² chí³ Chun¹

(1 Corintios 12:1-14:40; Efesios 4:7-16; 1 Pedro

4:8-11)

⁶ Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ hi³ siáh³ ñí¹ bíh¹ pí³ ca³ja³ tsí³ Dió³² hi³ cue³² ñí¹con² ma³ quin³² ma³ jan³² dí², hi³ jáun² ca³ta¹ dí² jmuh²¹ re² ta²¹ pí³ jáun². Ní¹juáh³ jan² tsá² ja¹ quiú¹³ dí² hiauh³ pí³ hi³ hléh³² jái¹³ hi³ cue³² Dió³² hñu³ tsí³, jáun² hniáuh³² bíh¹ hléh³² tsú² la³ cun³ tí³ hi³ má²nio² jáun² cáun² tsí³. ⁷ Ní¹juáh³ tsá² ca³hiauh³ pí³ hi³ ma³cón³² tsáu², jáun² hniáuh³² ma³cón³² re² bíh¹ tsú² tsáu². Ní¹juáh³ tsá² hiauh³ pí³ hi³ ma³tin² tsáu², hniáuh³² bíh¹ jmu³ tsú² ta²¹ jáun². ⁸ Tsá² hiauh³ pí³ hi³ chá³² tiá³ tsí³ tsáu², ca³tin¹ bíh¹ tsú² jmu³ la³ jáun². Ní¹juáh³ tsá² zia³² hi³ lí¹ cueh³² tsáu², tiá² hniáuh³² yáh³ hen² tsí³ tsú² hi³ hiáuh³ siáh³ ní¹ má¹lí²cue³² jáun². Tsá² ho² cáun² jái¹³, hniáuh³² jmu³ ca³la³ hi³ hua³hín¹³ lín³² bíh¹. Ní¹juáh³ tsá² ja³² mií³ tsí³ ñí¹con² tsáu², jáun² ca³la³ hi³ hiún² lín³² bíh¹ tsí³ tsú² hniáuh³² ma³hon³ tsá² hí³.

Ha³ lánh³ ca³ti²¹ ma³zian² tsá² hain²¹ ti³ con² Cristo

⁹ Ma³hno¹ tiá³ náh² tsá²ján² tsá²ján², cáun² hi³ hú¹tá¹ tson²; ti³ có³² héi³ náh² máh¹ ca³ti²¹ hi³ hlaih³ ca³la³ hi³ jmúh¹³ náh² han¹, chá¹ náh² cáun² honh² hi³ jmúh¹³ jmáh³la³ hi³ chu²¹. ¹⁰ La³jmí¹ hnio³ tsú² rainh²¹ ma³hno¹ náh² tsá²ján² tsá²ján², hi³ ma³quien¹³ náh² tsá²ján² tsá²ján² cun³quionh³ hi³ cueh¹ náh² tsú² jái¹³ la³ñí¹ la³ján³.

¹¹ Ca³ti²¹ la³ji³² hi³ ca³tin¹ náh² jmúh¹³, ha³ lí² jmú² náh² juinh³; ca³la³ jonh³ jmí¹ honh² náh² jmu³ tá¹³ Ti³² Juo¹³ dí².

12 Tsinh¹ lín²¹ náh² jmu³ cun³ ñí¹ hi³ zia³² hi³ hu²¹ honh²; cueh³ náh² honh² ní¹ má¹ ca³ ma³ tsoh¹ náh² honh². Lienh¹ náh² Dió³² la³ jí³² jmái¹.

13 Ma³ hon¹ náh² tsá² má² joh¹ Dió³²; hi³ hniah³² náh² siáh³ tsá² tiá² zia³² ñí¹ jnioh¹³, hen³ náh² tsú² re² tin².

14 Hiú¹ mǐ¹ náh² hi³ chu²¹ ñí¹ con² Dió³² hi³ ca³ tin¹ tsá² hí¹ tsa¹ náh², mǐ¹ náh² hi³ chu²¹ cha³ jmǐ¹ tanh¹³ náh² tsú² hú¹ mu³ héih³².

15 Ma³ hiún¹³ náh² honh² quiúnh¹ tsá² hiún² tsí³, hi³ uo³ náh² siáh³ quiúnh¹ tsá² ná¹ ho².

16 Tianh³ náh² re² tin² quiúnh¹ náh² tsá² ján² tsá² ján². Ha³ lí² lí¹ jmú² náh² quien², tí³ la³ jmu³ náh² uá² jai³² ta²¹ hi³ la³ jmu² tsá² tsí¹ juí³. Ha³ lí² cuí¹ lín¹³ náh² hi³ jlánh¹ hliáun³ hi³ ñíh¹ náh².

17 Ha³ lí² jéinh¹ náh² hi³ hlah³ ñí¹ con² tsá² jmu² hlah³; tí³ la³ chú³² má¹ jnia¹³ náh² ñí¹ con² la³ jín³² tsáu² hi³ jmu³ náh² jmáh³ la³ hi³ chu²¹. 18 Jmu³ náh² pí³ la³ cun³ ñí¹ tion²³ náh² hi³ lí¹³ lí³ niau²¹ tie³ ja¹ quián¹³ náh² quiúnh¹ la³ jín³² tsáu². 19 Hnoh², tsá² jlánh¹ hnau³ jná¹³, ha³ lí² jéinh¹ hnoh² hi³ hlah³ ñí¹ con² tsáu²; tí³ re² chá¹ náh² jo³ cuo² Dió³² Tsá² ma³ tsau¹³. Qui¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ tsú² juáh³: “Jná¹³ bíh¹ Tsá² ca³ tin¹ hi³ má¹ tson¹³ tsáu²; jná¹³ bíh¹ jéinh¹, juáh³ Juo¹³ dí²”. 20 Ja³ bí¹ rá¹ juáh³ siáh³: “Cuéh³ náh² tsá² hau² hi³ cuh³ ní¹ juáh³ hi³ ñí¹ cuóunh²¹, hi³ cuéh³ náh² siáh³ jmái² hính³ ní¹ juáh³ hi³ hí¹ quiéin² tsí³; qui¹ ní¹ juáh³ hi³ jéinh¹ náh² hi³ chu²¹, jáun² chéi³ bíh¹ zó³² ñí¹ tsá² hí³ lí¹³”. 21 Ha³ lí² cue² jái¹³ ñí¹ con² hi³ hlah³ hi³ jmu³

héih³² ñí¹con² nú²; tí³re² bíh¹ hi³ quính¹ hnú² jmái¹
 ñí¹con² hi³ hlah³ cun³quionh³ hi³ chu²¹.

13

¹ La³jín³² tsáu² ca³tín¹ tanh¹³ ta²¹ tsá² ho² ta²¹,
 qui¹ tiá² zian² yáh³ tsá² ho² ta²¹, tsá² tiá² ca³chan³
 Dió³²; Dió³² bíh¹ Tsá² ca³chan³ la³jín³² tsá² ná¹ho²
 ta²¹. ² Hi³ jáun² ní¹juáh³ tsá² tiá² nieh³ ñí¹con² tsá²
 ho² ta²¹, hi³ tiá² ta²¹ haih²¹ jái¹³ hi³ ná¹ho² tsá²
 ca³chau³ Dió³² bíh¹ tsú² jaun³². Tsá² tiá² nieh³ la³
 hí³ né³ ca³tín¹ tá¹tsin¹ héih³². ³ Qui¹ jun³juáh¹³ hi³
 juénh³ tsá² jmu² hi³ chu²¹ yáh³ tsá² ná¹ho² ta²¹, qui¹
 hi³ juénh³ tsá² jmu² hi³ hlah³ bíh¹ tsú². ¿Hnáuh¹
 hnú² hi³ tiá² hi³ cáu² he² quiúnh¹ nú² tsá² ho² ta²¹?
 Hi³ jáun² chun¹ nú² jmu³, hi³ jáun² tsá² ho² ta²¹
 hléh³² re² hi³ ca³tín¹ hnú², ⁴ qui¹ hi³ chú³² quián¹³
 hnú² bíh¹ hi³ lín³ tsú² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³². Tí³la³
 ní¹juáh³ hnú² jmu³² hi³ hlah³ né³, hi³ jáun² bíh¹
 hniáuh³² juen¹³ hnú². Qui¹ jun³juáh¹³ hi³ cáun²
 lí¹ ho² yáh³ tsú² jái¹³, qui¹ hi³ jáun² yáh³ lín³ tsú²
 tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² hi³ jéinh³² hi³ míh²³ jáun² tsí³
 Dió³² ñí¹con² hi³ hlah³ hi³ jmu² tsáu². ⁵ Hi³ jáun²
 bíh¹ hniáuh³² jmu³ tsáu² nieh³ ñí¹con² tsá² ho² ta²¹,
 jun³juáh¹³ cun³ jmáh³ hi³hliá² ma³tsau¹³ yáh³ tsú²,
 tí³la³ cun³ñí¹ hi³hliá² jáun² tá¹no¹ re² jmí¹ tsí³ bíh¹
 dí². ⁶ Ja³bí¹ cun³ñí¹ hi³ jáun² yáh³ hniáuh³² cuéh¹
 hnoh² siáh³ hmah²¹ hi³ cai³² tsú² jáun², qui¹ tsá²
 ho² ta²¹ dá² ná¹má²cón³² Dió³² bíh¹ cun³quionh³ ta²¹
 hi³ ná¹jmu² jáun².

⁷ Ma³hmah²¹ ñí¹con² la³jín³² tsáu² la³ cun³ hi³
 ca³tín¹ nú². Ní¹juáh³ jmí¹ chí² tsú² hmah²¹, ca³tín¹

hnú² cuéh¹; ní¹juáh³ jmí¹ jmu² tsú² ta²¹ juú², jáun² ca³tin¹ nú² má¹tih²¹ siáh³; ní¹juáh³ tsá² ca³tin¹ nú² hi³ jmúh¹³ nú² juénh² ñí¹con², jáun² jmu³ hnú² juénh² ñí¹con² tsú², hi³ tsá² ca³tin¹ nú² má¹quien¹³ né³, ma³quien¹³ siáh³ tsú².

8 Tiá² hniáuh³² hi³ cá² ñí¹ dí¹quian¹ nú² hi³ cáun² ren² nú² quioh²¹ tsáu², ti³la³ hniáuh³² dí¹quian¹ nú² hi³ má¹hno¹ nú² tsá²ján² tsá²ján² bíh¹. Quí¹ ní¹juáh³ tsá² hnio³ rainh²¹, jáun² cun³quionh³ la³ jáun² má²lí²ma³tí³² tsú² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹ bíh¹. 9 Quí¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²: “Ha³ lí² jmú² juón¹ nú², ha³ lí² jngih³ tsáu², ha³ lí² háin², [ha³ lí² chá² jú¹ tí¹jái² quioh²¹ hí¹ jan² tsáu²], ha³ lí² lí¹ háí² honh² hi³ quioh²¹ tsáu²”, ti³la³ má²lí²ma³tí³² bíh¹ tsú² la³jí³² héih³² ní², la³ má²quionh³ la³jí³² héih³² ñí¹ hná¹ ní² cun³quionh³ hi³ má²tí³² tsú² jáun² cáun² héih³² lá²: “Ma³hno¹ tsá²mi³cuóun² renh² la³jmí¹ hno³ nú² huen²”. 10 Quí¹ tsá² hnio³ tsá²mi³cuóun² rainh²¹, jun³juáh¹³ jmu² hi³ hlah³ yáh³ tsú²; hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ má²má²tí³² tsú² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² liei²¹ quioh²¹ Dió³² ní¹juáh³ hi³ hnio³ tsú² tsáu².

11 Jáun² cun³ñí¹ hi³ ní² né³, cuí¹ lí³ ñíh¹³ hnoh² hi³ hín² jmái¹ ziáun² dí² lá², hi³ cuí¹ lí³tsin² náh² siáh³ hi³ má²hniáuh³² bíh¹ ñí³ náh²; quí¹ ti³ lí³mi¹ má²janh² má²he² bíh¹ jmái¹ hi³ liáun³ dí² la³ cónh³ bíh¹ jmí¹ ca³chá¹³ dí² jáun² cáun² tsí³. 12 Quí¹ má²cá²jniá³² cu³tí¹³ bíh¹ ta³né³², má²ja³quián³ hía³² cu³tí³ bíh¹ hiú²; hi³ jáun² bíh¹ hniáuh³² ñí³ dí² hi³ chá¹³ dí² ti³ có³² la³jí³² la³ cun³ hi³ jmu² tsú² já¹nié²;

hi³ jáun² la³jmí¹ jmu² jáun² hliáu³ hua³jan²¹ hi³ tsa³jmú³ hniéi², la³ jáun² cuí¹ tauh¹³ dí² hua³jan²¹ hi³ jmú¹³ ta²¹ quiú¹³, hi³ ngí¹³ dí² juí³² ñí¹ tie³ joh¹ yáh³. 13 Cuí¹ má¹ziáun¹³ dí² re², la³ cun³ lin¹ hi³ ziáun² dí² ñí¹ tie³ joh¹. Tiá² hniáuh³² hi³ ná¹hein²¹ dí² jí³ hi³ ná¹jmu³² dí² jmái¹ ca³la³ cú²tiú² cú²jan³² nio², sa³jun³ hi³ juón¹ dí², jí³ la³jí³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsí³ dí², sa³jun³ hniáuh³² hnáu¹³ dí² hniéi², sa³jun³ hi³ uóu³² tsí³ dí² ní² siáh³. 14 Tí³la³ tí³ re² bíh¹ jmuh²¹ náh² ta²¹ Jesucristo la³jmí¹ jmúh³² hliáu³ ta²¹ hmih³² pin³ quioh²¹; hi³ su³uú² lí¹ hái² náh² honh² hi³ má¹tih²¹ náh² la³ cun³ hi³ dí¹quiaunh²¹ honh² náh² hmóu³².

14

Ha³ lí² chú¹ lí² ñih²¹ hnú² renh²

1 Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ cuan³ jan² tsá² tiá² re² má²jmí¹ má²tsí³ ca³tí²¹ jú¹ tson² quioh²¹ Cristo, cáun² hen³ náh² tsú²; tí³la³ jun³juáh¹³ hi³ hen¹³ náh² tsú² cun³ñí¹ hi³ hnáu² náh² juonh²¹ quiúnh¹ ca³tí²¹ jái¹³ hi³ tiá² lin¹ zia³² ha³ lánh³ rón³² ma³re² yáh³ tsú². 2 Jmú¹³ jái¹³, zian² ma³ jan² tsáu² lín²³ hi³ cáun² lí¹³ bíh¹ cuh³ la³jí³² ñí¹ má³², tí³la³ zian² siáh³ ma³ jan² tsá² tiá² nga³ má²jmí¹ má²tsí³ ca³tí²¹ jú¹ tson² quioh²¹ Cristo, tsá² cúh² jmáh³la³ jonh². 3 Jáun² tsá² cúh² ca³la³ jí³² ñí¹ má³², tiá² hniáuh³² yáh³ ma³zian³² tsú² ñí¹con² tsá² cúh² má³² ná¹quiáh¹; hi³ ní¹juáh³ tsá² cúh² má³² ná¹quiáh¹ né³, tiá² hniáuh³² yáh³ chu³ ñih³ tsú² tsá² cúh² ca³la³ jí³², quí¹ Dió³² bíh¹ má²ca³hen³ tsá² hí³. 4 Quí¹ hin² yáh³

tsánh² hnú² hi³ jáun² sa³ hnú² yáh³ jlánh¹ chú¹ ñih²¹
nú² quian²¹ Tsá² siánh³? Quí¹ hnga² bíh¹ Juo¹³ tsú²
ca³tin¹ ra³tsi³² héih³² ñí¹con² tsú² ní¹juáh³ hi³ chun¹
ho³ tiá² chun¹. Tí³la³ cun³ tá¹zanh¹ bíh¹ tsú² re²,
quí¹ Juo¹³ bíh¹ dí² Tsá² tin² zinh³ tsú² re².

⁵ Ja³bí¹ la³ jáun² zian² ma³ jan² tsáu² hi³ jlánh¹
jmu² hien¹ jmái¹ ná¹hi¹³ la³ cónh³ bíh¹ jmái¹ ñí¹
hná¹ jáun², hi³ zian² né³ tsá² lín²³ hi³ cáun² cá²ren²
bíh¹ la³jí³² jmái¹. Ma³ quin³² ma³ jan³² bíh¹
tsú² hniáuh³² ná¹hu²¹ cáun² tsí³ la³ cun³ hi³ lín²³.
⁶ Tsá² jlánh¹ jmu² hien¹ cáun² jmái¹, cun³ñí¹ hi³
má²quien² Tí³² Juo¹³ bíh¹ dí² tsú² jaun³² hi³ jmu²
la³ jáun²; [hi³ ní¹juáh³ tsá² tiá² jmu² la³ jáun² né³,
ja³bí¹ hi³ má²quien² Tí³² Juo¹³ bíh¹ dí² tsú² siáh³ la³
jáun²]. Hi³ jáun² né³, ní¹juáh³ tsá² cúh² la³jí³² ñí¹
má³², hi³ má²quien² Tí³² Juo¹³ bíh¹ dí² tsú² jaun³²,
quí¹hliá² cueh³² tsú² tiá¹hmah¹ Dió³²; hi³ tsá² cúh²
má³² ná¹quiáh¹ né³, ja³bí¹ má²quien² siáh³ Tí³² Juo¹³
yáh³ dí² tsú² jaun³², quí¹ ja³bí¹ hi³ siáh³ cueh³²
tiá¹hmah¹ Dió³².

⁷ Quí¹ hí¹ jan² yáh³ dí² tiá² ziáun² hi³ ca³ta¹
hmóu³², sa³jun³ jún³ yáh³ dí² hi³ ca³ta¹ hmóu³².

⁸ Quí¹ ní¹juáh³ ziáun² dí², hi³ ca³tin¹ Tí³² Juo¹³ bíh¹
dí² ziáun²; hi³ ní¹juáh³ jun³ dí² né³, jun³ dí² hi³
ca³tin¹ Tí³² Juo¹³ bíh¹ dí² siáh³. Hi³ jáun² né³, uá¹
hi³ ziáun² uá¹ hi³ jún¹ dí², cun³ jáun² tiauh² bíh¹ dí²
ñí¹con² Tí³² Juo¹³ dí². ⁹ Quí¹ Cristo ca³jun³, hi³ jáun²
jmái¹ lí²¹ jáun² ca³jenh¹³, hi³ jáun² lí¹³ lín³ tsú² Juo¹³
tsá² má²cá²tsan³ jí³ tsá² zian² ní² siáh³.

¹⁰ Tí³la³ hnú² né³, ¿he³ láih³² chú¹ ñih²¹ hnú²

renh², ho³ he³ láih³² sa³ ma³zian¹³ hnú² ñí¹con² tsú²? Quí¹ la³jái³² bíh¹ dí² ca³ta¹ hi³ tsá¹ma³jnia¹³ ñí¹con² Dió³², hi³ jáun² hí³ bíh¹ ra³tsi³² héih³² ñí¹con² dí². ¹¹ Quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²:

La³jmi¹ tson² hi³ zian² jná¹³,
la³ jáun² bíh¹ tson² hi³ la³jín³² tsáu² junh³ cú¹ñí¹ ta³
ñí³² jná¹³, juáh³ Juo¹³ dí²,
hi³ jáun² má¹jáun² né³ la³jín³² tsáu² bíh¹ má²juáh³
hi³ huen² jná¹³ bíh¹ lín³ Dió³².

¹² La³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ ma³ quin³² ma³ jan³² dí² tsá¹jiénh¹ jú¹ tson² quiú¹³ ñí¹con² Dió³².

Ha³ lí² jmú² hnú² hi³ qui³ hính³² renh²

¹³ Hi³ jáun² bíh¹ tiú²uú² hniáuh³² chú¹ ñih²¹ dí² tsá²ján² tsá²ján². Cha³ jmi¹ jmúh¹³ náh² la³ ní², tí³ re² bíh¹ má¹zián¹³ náh² re², cáun² hi³ tiá² lí¹³ qui³ hính³² renh² náh², la³ cun³ cáun² hi³ tiá² lí¹³ tánh³² tsáu² tso³ yáh³. ¹⁴ Cun³ñí¹ hi³ má²ca³cunh³ jná¹³ quiúnh¹ Jesús Tí³² Juo¹³ dí², hi³ jáun² má²ca³lí³ ño¹ jná¹³ hi³ tiá² zia³² hí¹ cáun² hi³ tiá² jí² hi³ cáun² lí¹ lí²³ hnga²; tí³la³ ní¹juáh³ zian² jan² tsá² lín²³ hi³ zia³² hi³ tiá² jí², jáun² ca³tín¹ tsá² hí³ bíh¹ tiá² jí² hi³ jáun². ¹⁵ Hi³ jáun² ní¹juáh³ ca³hlih²¹ hnú² tsí³ renh² nú² cun³quionh³ cáun² má³² hi³ cuh³² nú², hi³ jáun² má²jmu³² hnú² hi³ la³jmi¹ lí³ hi³ tiá² hno³ bíh¹ nú² tsú². Ha³ lí² jmú² hnú² hi³ tsa³hín³ jan² tsáu² cun³quionh³ hi³ jlánh¹ ñí¹cúh² nú² cá² ñí¹ má³², quí¹ ca³tín¹ tsá² hí³ bíh¹ uá²jai³² jun³ Cristo. ¹⁶ Zia³² bíh¹ hi³ lín²³ náh² chu²¹, tí³la³ ha³

lí² cué² náh² jái¹³ hi³ hléh³² tsáu² hlah³ ca³ti²¹ hi³ jáun². 17 Qui¹ jun³juáh¹³ cun³quionh³ hi³ hua³hín¹³ hi³ cú² hi³ hính²³ yáh³ tsú² lí¹³ hí³ jo³cuo² Dió³², tí³la³ ní¹juáh³ tsá² má²chun¹, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ má²hún¹ jo³cuo² Dió³², tsá² tiá² hniéi² jmu², hi³ zian² tsú² siáh³ hiún² tsí³ hi³ ja³² ní¹con² Jmí²chí³ Chun¹. 18 Jlánh¹ tí³² tsí³ Dió³² ní¹juáh³ má²cón³² tsú² Cristo la³ ní², hi³ ja³bí¹ tsáu² siáh³ uá²jai³² jéih³² la³ ní².

19 Cun³ní¹ hi³ jáun² né³, cuí¹ jmu¹³ dí² pí³ hi³ jmu¹³ dí² jmáh³la³ hi³ lí¹³ niau²¹ tie³, jmáh³la³ hi³ lí¹³ lí¹³ pin³ tsí³ tsá²ján² tsá²ján². 20 Su³uú² lí¹ hin³² tá¹³ Dió³² cun³quionh³ má³² hi³ ní¹cúh² nú². Qui¹ uá¹jinh¹ tson² bíh¹ hi³ la³jí³² má³² bíh¹ jí², tí³la³, jáun² bíh¹ hlah³ ní¹juáh³ ca³hlih³ tsú² tsí³ tsáu² cun³quionh³ cáun² má³² hi³ cúh² jáun² bíh¹. 21 Tí³ jlánh¹ bíh¹ re² ní¹juáh³ hi³ tiá² cúh¹³ hnú² cú²jueh³² ngú³ hi³ sa³jun³ húh¹³ nú² mu² ráu³ mi³ uóun²jíeh¹³, sa³jun³ hí¹ cáun² hi³ jmí¹ lí¹³ lí¹³ qui³ hính³² renh² nú² hi³ tánh³² tso³. 22 Hi³ jáun² ca³ti²¹ jái¹³ ní² né³, ta³ ní¹ Dió³² bíh¹ hniáuh³² cháh¹³ hnú² huen² cáun² honh². Jlánh¹ jmí¹ ren² tsá² zia³² hi³ jmu² ta³ tiá² tun³ nio² tsí³! 23 Tí³la³ tsá² cúh² cá² ní¹ má³² ta³ hu²¹ hliáun³ ñéih³ tsí³ má¹ná¹, tsá² la³ hí³ má²tá¹tsin¹ héih³² bíh¹, qui¹hi³hliá² lí²cuh³ ta³ nio² tun³ tsí³; qui¹ tso³ bíh¹ ca³la³ jí³lí³² hi³ jmu² tsú² ta³ tiá² cáun² nio² tsí³.

15

Ma³hiún¹³ tsí³ tsá²mi³cuóun² renh² nú², ha³ lí²

ma³hiún¹³ honh² huen²

¹ Jnoh¹, tsá² má²hún¹ tsí³ dí² ca³ti²¹ jú¹ tson² quioh²¹ Cristo, ca³ta¹ dí² hi³ má¹hon¹ tsá² tiá² nga³ má²jmí¹ má²tsí³ ca³ti²¹ jú¹ tson² jáun², jun³juáh¹³ hi³ hniáuh³² lí¹ má¹hiún¹³ dí² tsí³ hmóu³² yáh³. ² Tí³la³ ma³ quin³² ma³ jan³² dí² ca³ta¹ dí² hi³ má¹hiún¹³ tsí³ tsá²mi³cuóun² rainh²¹ bíh¹, la³ cun³ hi³ chu²¹ hi³ lí¹³ lí³hún¹ tsí³ tsú² ca³ti²¹ jú¹ tson². ³ Quí¹ sa³jun³ Cristo yáh³ ca³ma³hiún² tsí³ hnga², tí³la³ la³ cun³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² bíh¹ ca³lí³ la³ lá²: “Jái¹³ hi³ tú² hiáu³² tsá² ca³quiú³ ca³je³ hnú², jná¹³ bíh¹ ca³ta³cuá¹con¹ ná¹”. ⁴ Jáun² bí¹ ca³hie³ Dió³² la³jí³² hi³ rá¹tioh³ jáun² ñí¹ Sí², quí¹ hi³ jáun² lí¹³ lí³ ne¹ dí² jú¹ tson² bíh¹; hi³ jáun² cun³quionh³ jái¹³ jáun² lí³ tái² dí² hi³ jmú¹³ juenh² tsí³, jí³ hi³ niau²¹ siáh³ re² tsí³ dí², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí³ zia³² hi³ ná¹hé² ná¹jan³² dí². ⁵ Hi³ jáun² Dió³², Tsá² jmu² hi³ lí³ juenh² tsí³ dí² jí³ hi³ niau²¹ re² tsí³ dí², cuí¹ má¹hau³ hi³ lí¹³ tionh² náh² cá²honh¹, hi³ ná¹jmóuh¹ náh² jáun² la³ cun³ lí³ nóh³² quioh²¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo, ⁶ hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lí¹³ hi³ la³jín³² náh² lí¹³ má¹quien¹³ náh² Dió³² Jméi² Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí² la³jmí¹ lí³ hi³ cáun² honh¹ náh² yáh³.

Jú¹ chú³² hi³ má²ca³nga² ñí¹con² tsá²cá²jo²¹

⁷ Hi³ jáun² né³, hen³ náh² tsá²ján² tsá²ján² la³jmí¹ ca³he³ dí² jáun² Cristo, hi³ jáun² la³ jáun² lí³ quien² Dió³². ⁸ Quí¹ jná¹³ juanh³² hi³ Cristo cuan³ hi³ cua³ma³cón³² tsá² *judíos bíh¹, la³ jáun² bíh¹ ca³lí³tí³ jái¹³ hi³ ca³jmú³ Dió³² quionh³ dí¹hio³

ñú¹deh³ dí², hi³ ca³lí³ lin¹ siáh³ hi³ Dió³² má²tí³²
 jái¹³ quioh²¹. 9 Cuan³ tsú² siáh³ hi³ jáun² lí¹³
 hi³ *tsá²cá²jo²¹ uá²jai³² ma³quien² Dió³² cun³ñí¹
 hi³ Dió³² má²ca³ja³ mií³ tsí³ ñí¹con² tsú²; la³ cun³
 rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³²:

Cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ lí¹³ tsah¹ jná¹³ hi³ ca³tin¹
 hnú² ja¹ tsá²cá²jo²¹,

hi³ hie¹³ jná¹³ siáh³ sun¹ hi³ ca³tin¹ hnú².

10 Ja³bí¹ la³ jáun² zia³² siáh³ ñí¹ rá¹juáh³:

Hnoh², tsá²cá²jo²¹, jma³hiún¹³ náh² honh² quiúnh¹
 náh² tsá² tionh² jo³cuo² Dió³²!

11 Hi³ zia³² siáh³ cáun² ñí¹ rá¹juáh³:

Hnoh² tsá²cá²jo²¹, jma³quien¹³ náh² Juo¹³ dí²!

Hi³ hnoh² tsá² zian² náh² tá¹ cáun² hngá¹máh³,
 jma³qui¹ ma³quien¹³ náh² tsú² ji³lin² nah²!

12 Hla¹ Isaías ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

La³jmi¹ hion² cáun² zen² hmá² má²háuh¹³ bíh¹
 chau²¹ jmaí¹ hi³ lí³zian² jan² tsá² jón²zih¹
 jón²cho¹ hla¹ Isaí,

hi³ jáun² tsá² hí³ né³ hau³ jái¹³ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹;

hi³ jáun² tsá²cá²jo²¹ lí¹³ zia³² cáun² hi³ ná¹hu²¹ tsí³
 hi³ ca³tin¹ tsú².

13 Hi³ jáun² Dió³² Tsá² jmu² hi³ hu²¹ tsí³ dí²
 hi³ ca³tin¹ tsú², cuí¹ má¹cónh²¹ hñu³ honh² hnoh²
 hi³ hiún² honh² náh², ji³ hi³ nio² tie³ honh²
 náh² cun³ñí¹ hi³ má²tanh²³ náh² tsú² ta²¹; hi³
 cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Jmí²chí³ Chun¹ né³ cuí¹ lí³
 lin¹ náh² hi³ hú¹tá¹ tson² bíh¹ la³ cun³ hi³ hu²¹ jáun²
 honh² náh².

14 Hnoh² reh², má²ca³lí³ ño¹ jná¹³ hi³ cu³tí³ hnoh²
 ná¹chu²¹ honh² náh² ñí¹con² tsá²ján² tsá²ján², hi³

má² ná¹ ñí^{h1} ná^{h2} siáh³ re² la³ jí³² jú¹ tson², jí³ hi³ má² tin² ná^{h2} siáh³ hi³ hlí¹ lien^{h1} ná^{h2} tsá² ján² tsá² ján². 15 Tí³ la³ cun³ jáun² cáun² lí¹ má² ca³ chá³ bí^{h1} jná¹³ tiá³ tsin³² hi³ jmu¹ sí² lá² cun³ quionh³ jú¹ na²¹ ca³ tí²¹ la³ jí³² jái¹³ ní², hi³ jáun² tiá² lí¹³ tsa³ có³ honh² ná^{h2}. Ca³ lí³ hi³ chá¹³ jná¹³ tiá³ tsin³² hi³ jmu¹ sí² lá² cun³ ñí¹ hi³ ho² ná¹ cáun² jái¹³ hi³ ca³ cué³ Dió³² jmí¹ ca³ ja³ mií³ tsí³, 16 hi³ má¹ con²¹ jná¹³ jáun² Jesús Tsá² lín³ Cristo ja¹ quioh²¹ tsá² cá² jo²¹. Jmu² jná¹³ ta²¹ ñí¹ con² Cristo hi³ hléh²³ jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³², hi³ jáun² lí¹³ má¹ jnia¹³ jná¹³ tsá² cá² jo²¹ ñí¹ con² Dió³², hi³ má² ná¹ chan¹ jáun² hi³ ca³ jmú³ Jmí² chí³ Chun¹, la³ jmí¹ cue³² tsú² cáun² hi³ lí¹ cue³² ñí¹ con² Dió³².

17 Hi³ jáun² né³, zia³² jái¹³ hi³ lí² tsah¹ jná¹³ ca³ tí²¹ ta²¹ hi³ jmu² jná¹³ ñí¹ con² Dió³² cun³ ñí¹ hi³ jná¹³ jan² tsá² má² cá² cunh³ ná¹ quiúnh¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. 18 Tiá² cáun² lí¹ chá²³ jná¹³ tiá³ tsin³² hi³ hléh¹³ hi³ siáh³ la³ cónh³ bí^{h1} ta²¹ hi³ ca³ jmú³ Cristo cun³ quionh³ jná¹³, hi³ ca³ lí³ jáun² hi³ tanh¹³ tsá² cá² jo²¹ ta²¹ Dió³². Ta²¹ jáun² ca³ lí³ cun³ quionh³ jái¹³ hi³ ca³ hléh³ jná¹³, jí³ cun³ quionh³ hi³ lin¹ jniá³ ní² siáh³, 19 la³ cun³ lí²¹ hi³ cáu² hi³ jueh³² yáh³, hua³ jueh³², jí³ hi³ ca³ jnia³ pí³ quioh²¹ Jmí² chí³ Chun¹ ní² siáh³. La³ ní² bí^{h1} má² ca³ ma³ hián¹³ jná¹³ hi³ hléh²³ jú¹ chú³² hi³ ca³ tin¹ Cristo la³ cáun² Jerusalén ca³ la³ tí³ hue³² Ilírico. 20 Hi³ jáun² bí^{h1} ca³ jmú³² jná¹³ pí³ hi³ hléh¹³ jú¹ chú³² hi³ ca³ tin¹ Cristo ñí¹ tiá² hin² má² ca³ hléh³, jáun² tiá² lí¹ jmu¹ jná¹³ cáun² ta²¹ ñí¹ má² ca³ ma³ liáu³² tsá² siánh³;

²¹ qui¹ jná¹³ ca³jmú³² la³ cun³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³², hi³ juáh³ la³ lá²:

Li³ ñí³² bíh¹ tsá² tiá² jmí¹ má²ca³nái³² jái¹³ hi³ ca³tín¹ Tsá² hí³,

hi³ tsá² tiá² jmí¹ má²ca³nái³² jái¹³ hi³ ca³tín¹ tsú² né³, ngí¹³ bíh¹.

Po¹ hu²¹ tsí³ hi³ tsó³² juú² Roma

²² Cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ ca³lí³ zia³² ta²¹ jáun² bíh¹, jáun² tiá² ca³lí³ hi³ ñí¹jie¹ jná¹³ hnoh², uá¹jinh¹ hliáun³ jéin³² jmí¹ má²ca³lén¹³ jná¹³ hi³ ñe¹. ²³ Ti³la³ ta³né³² má¹na²¹, má²lí³² bíh¹ ta²¹ quion²¹ jná¹³ tí³ lá², hi³ jáun² cun³ñí¹ hi³ má²ngau³² lín³² bíh¹ mií² hi³ jmí¹ hnó²¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh², ²⁴ jáun² né³, jná¹³ má²hu²¹ tsin³² hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh² ní¹ má¹tí³ ñí¹ngau²¹ ná¹ tí³ hué³² España. Hi³ jáun² ní¹ má¹ca³lí³ hiún² tsin³² jná¹³ hi³ má²lí²juoh²¹ dí² ná¹jéinh³ ñí¹ quiúnh¹ hnoh², jáun² hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³ má¹hau¹ tiá³ hnoh² ca³tí²¹ hú¹ jui³² hi³ hún¹ jná¹³ tí³ ó³² ní¹ má¹lí³² jáun². ²⁵ Ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, má²ñih²¹ jná¹³ tín² Jerusalén, hi³ ñí¹cáun¹ jná¹³ ca³lá² hi³ lí¹³ ma³hau³ quioh²¹ tsá² má²joh¹ Dió³² zian² ñí¹ jáun². ²⁶ Qui¹ tsá² reh² hín¹³ tí³ hué³² Macedonia lá², ji³ hué³² Acaya má²ca³lín¹³ hi³ chú³² cunh³ quie³ hi³ zen³ ñí¹con² tsá² tia³mií² zian² ja¹ quioh²¹ tsá² joh¹ Dió³², tsá² zian² tí³ juú² Jerusalén. ²⁷ Hmóu³² bíh¹ tsú² ca³lín¹³ hi³ chú³² jmu³ la³ jáun²; hi³ cun³ ca³tín¹ bíh¹ tsú² hi³ jmu³ la³ jáun², qui¹ tson² zia³² bíh¹ hi³ ná¹ren² tsú² ñí¹con² tsá² judíos hí³. Qui¹ tsá² hí³ bíh¹ tín²

ca³tsóh³ hi³ zia³² quioh²¹ ñí¹con² tsá²cá²jo²¹ hi³
 jmu² ta²¹ ñí¹con² jmí²chí³, hi³ jáun² tsá²cá²jo²¹ né³
 ca³tin¹ jéinh³² hi³ tsóh³ hi³ zia³² quioh²¹ ñí¹con² tsá²
 judíos hí³. 28 Hi³ jáun² né³, ní¹ má¹ca³lí³tin³ jná¹³
 má²ta²¹ ní² hi³ má²lí²jienh³ jná¹³ tsú² quie³ jáun²,
 jáun² má¹jáun² má²ñí¹jie¹ jná¹³ hnoh² la³ má²hún¹
 ná¹ jáun² juí³² hi³ ñe¹ tí³ España. 29 Hi³ jáun² ní¹
 má¹ngau³² jná¹³ jáun² tí³ ní², hu²¹ tsin³² jná¹³ hi³
 ní¹ má¹cá²chó³² ná¹ cu³tí³ ma³mieh² jnoh¹ Cristo,
 ca³la³ hi³ canh¹³ jmí¹ tsí³ dí² [ní¹ má¹ca³hléh³ jáun²
 jná¹³ jú¹ chú³² quioh²¹ tsú²].

30 Hnoh² reh², cun³ñí¹ hi³ Jesucristo lín³ Juo¹³
 dí², jí³ hi³hliá² Jmí²chí³ Chun¹ má²ca³jmu³ hi³ hnáu³
 dí², cun³ñí¹ hi³ jáun² bíh¹ hiú² mí²³ jná¹³ hi³
 má¹hau¹ náh² tiá³ cun³quionh³ hi³ lienh¹ náh² Dió³²
 cu³lí²¹ quiúnh¹ jná¹³ hi³ ca³tin¹ jná¹³. 31 Jáun² mí¹
 náh² ñí¹con² Dió³² hi³ liáu³² tsú² jná¹³ ñí¹con² tsá²
 tiá² ta²¹ haih²¹ zian² tí³ Judea, jí³ hi³ mí¹ náh² hi³
 tsá² joh¹ Dió³² zian² tí³ Jerusalén lí³ hiún² tsí³ he³
 la³ cun³ hi³ cán¹³ jná¹³; 32 jáun² ní¹ má¹lí³² jáun²
 chau²¹ jná¹³ hi³ ñí¹jie¹ ná¹ hnoh² ca³la³ hi³ hiún²
 lín³² tsin³² ní¹juáh³ Dió³² hnió³, hi³ lí¹³ ñí¹ñí²¹ jná¹³
 siáh³ ca³lá² tie³ ní¹ má¹cá²chó³² ná¹ jáun². 33 Hi³
 jáun² né³, Dió³² Tsá² jmu² hi³ nio² tie³ tsí³ dí² cuí¹
 zenh¹ quiúnh¹ hnoh². Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ jáun².

16

Po¹ hnió³ hi³ zian² tsú² re² tin²

1 Jáun² né³ reh², hen³ náh² re² tin² reh² dí² mí¹
 Febe tsá² zein²¹ jná¹³ lá², jan² tsá² má²ca³ma³cón³²
 tsá² ná¹lín³ cuáh³² já¹ juú² Cencrea. 2 Hen³
 náh² tsú² la³jmí¹ lí³ hi³ hen¹³ náh² Ti³² Juo¹³ dí²,
 la³ cun³ qui³ ca³ta¹ dí² jmú¹³, tsá² má²lá³ dí²
 tsá² joh¹ Dió³²; hi³ ma³hon¹ náh² tiá³ tsú² lí³ua³
 cáun² hi³ lí³ hniáuh³² ñí¹con² tsú², quí¹ hí³ bíh¹
 má²ca³ma³cón³² juóun³² tsáu², hi³ hí¹ la³ tí³ jná¹³
 siáh³ má²ca³ma³cáu³² tsú².

3 Zéih³ tiá³ náh² mí¹ Prisca ji³ ñú² Aquila: “Hia²
 náh²” hi³ ca³tin¹ jná¹³, tsá² má²ca³jmú¹³ jnoh¹ ta²¹
 quiúnh¹ hi³ ca³tin¹ Cristo Jesús. 4 Tsá² hí³ ca³tiánh³
 hmóu³² ñí¹ háinh¹³ cun³ñí¹ hi³ liáu³² tsú² jná¹³,
 hi³ jáun² cue² jná¹³ tsú² tiá¹hmah¹, tí³la³ jun³juáh¹³
 jmáh³la³ huen² jná¹³ yáh³, quí¹ ja³bí¹ la³jín³² tsá²
 lín³ cuáh³² ja¹ quioh²¹ *tsá²cá²jo²¹ yáh³ siáh³ cue³²
 tiá¹hmah¹ ñí¹con² tsú². 5 Zéih³ náh² siáh³ tsá² reh²
 tsá² ngih³² hñú¹³ mí¹ Prisca ji³ ñú² Aquila: “Hia²
 náh²” hi³ ca³tin¹ jná¹³. Ja³bí¹ zéih³ náh² siáh³
 Epeneto, tsá² jlánh¹ re² juóh³² jnoh¹ quiúnh¹: “Hia²
 nú²” hi³ ca³tin¹ jná¹³; hí³ bíh¹ tín² ca³tanh² ta²¹
 Cristo la³ñí¹ ja¹ tsá² hín¹³ tí³ Asia. 6 Ja³bí¹ Má²réi³,
 tsá² jlánh¹ má²ca³jmú³ ta²¹ ja¹ quián¹³ hnoh² ní²,
 zéih³ náh² siáh³: “Hia² nú²” hi³ ca³tin¹ jná¹³. 7 Zéih³
 náh² siáh³: “Hia² náh²” Andrónico quionh³ Junias
 hi³ ca³tin¹ jná¹³. Tsá² hí³ bíh¹ tsá²co¹ jná¹³, tsá²
 ca³lí³tsón³ quiúnh¹ jná¹³; hi³ hí¹ la³ tí³ tsá² ná¹lín³
 *tí³² tsá² quian³² jē¹ Dió³² yáh³ jmu² quien² tsá² hí³.
 Tsá² hí³ bíh¹ tín² ca³tanh² ta²¹ Cristo la³ cónh³ bíh¹
 jná¹³.

8 Zéih³ siáh³: “Hia² nú²” Ampliato ca³tin¹ jná¹³,

tsá² re² juóh³² jnoh¹ quiúnh¹ cun³ñí¹ hi³ ca³tín¹ Tí³² Juo¹³ dí². **9** Zéih³ náh² Urbano: “Hia² nú²” hi³ ca³tín¹ jná¹³, tsá² jmu³² jnoh¹ ta²¹ cu³lí²¹ quiúnh¹ ñí¹con² Cristo Jesús; ji³ Estaquis tsá² hno³ lín³² jná¹³ zéih³ siáh³: “Hia² nú²”. **10** Ja³bí¹ zéih³ náh² siáh³ Apeles: “Hia² nú²”, quí¹ hí³ bíh¹ jan² tsá² jlánh¹ má²ca³jmú³ lín¹ hi³ nio² cáun² tsí³ ñí¹con² Cristo; ji³ ñí¹con² tsá² tionh² hñú¹³ Aristóbulo juah²¹ siáh³: “Hia² náh²”. **11** Zéih³ siáh³: “Hia² nú²” Herodión tsá²co¹ jná¹³, ji³ tsá² tionh² hñú¹³ Narciso, tsá² ná¹tanh² hí³ ta²¹ Tí³² Juo¹³ dí². **12** Ñí¹con² mí¹ Trifena ji³ mí¹ Trifosa juah²¹ siáh³: “Hia² náh²”, tsá² jlánh¹ ná¹jmu² hí³ tá¹³ Tí³² Juo¹³ dí²; ja³bí¹ juah²¹ náh² siáh³: “Hia² nú²” ñí¹con² mí¹ Pérsida, tsá² jlánh¹ hno³ dí², jan² tsá² jlánh¹ má²ca³jmú³ tá¹³ Tí³² Juo¹³ dí². **13** Zéih³ tiá³ Rufo: “Hia² nú²”, la³ má²quionh³ mí¹ziú¹³. Tsá² hí³ jlánh¹ lín¹ hí³ lín³ quian²¹ Tí³² Juo¹³ dí², ji³ mí¹ziú¹³ tsú² ní² siáh³, tsá² má²ca³jmú³ hí³ ñí¹con² jná¹³ la³jmi¹ lí³ hí³ mí²zia³² jná¹³. **14** Juah²¹ náh² siáh³: “Hia² nú²” hi³ ca³tín¹ jná¹³ ñí¹con² Asíncrito; Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, ji³ la³ má²quionh³ tsá² reh² tionh² quionh³ tsú² ní² siáh³. **15** Cuen²¹ tiá³ náh² Dió³² Filólogo, mí¹ Jú¹, Nereo, la³ má²quionh³ mí¹ rainh²¹ tsú², Olimpás, ji³ la³ má²quionh³ la³jín³² tsá² má²joh¹ Dió³² tionh² ní² quionh³ tsú² siáh³.

16 Ren¹ náh² tsá²ján² tsá²ján² hi³ re² nio² honh² náh², la³ cun³ qui³ ráin³² tsú² jan² rainh²¹. La³jín³² tsá² lín³ cuáh³² quioh²¹ Cristo tí³ lá² juáh³: “Hia² náh²”.

17 Hnóh² reh², hlí¹ lieh¹ jná¹³ hnóh² hi³ jmúh¹³ náh² hua³hín¹³ ca³tín¹ tsá² hnió³ jmu³ ná¹tsoh³ tsá² lín³ cuáh³², tsá² jmu² hí³ hi³ hliáh¹³ tsí³ tsáu²; qui¹ tsá² hí³ hie³² la³ siáh³ bíh¹ la³ cónh³ bíh¹ zión³² hi³ má²ca³lí³ tín² náh² jáun², ha³ lí² juónh³² náh² re² quiúnh¹ tsá² la³ hí³. 18 Qui¹ tiá² má²cón³² yáh³ tsá² la³ hí³ Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí², tí³la³ ngu³ quioh²¹ hmóu³² bíh¹ tsú² má²cón³²; tsá² la³ hí³ má²can² tsá² tiá² hó¹ tiá² zih¹ cun³quionh³ jú¹ re² jú¹ tín², jì³ jú¹ tí¹jái². 19 La³jín³² tsáu² ná¹ñí³² hi³ hnóh² bíh¹ tsá² jlánh¹ re² ná¹ma³tih²¹, hi³ jáun² bí¹ jlánh¹ lí²hiún² tsín³² jná¹³; cun³ñí¹ hi³ jáun² né³ hnó³² jná¹³ hi³ lín¹³ náh² tsá² má²ca³hia³ ca³táunh³ ca³tí²¹ hi³ chu²¹, tí³la³ jun³juáh¹³ ca³tí²¹ hi³ hlah³ yáh³. 20 Cu³diá²jan² bíh¹ jmu³ Dió³² Tsá² cha³² tie³ tsí³ dí² hi³ jñáh³ tsá² hláinh¹ ñeh² tanh¹ hnóh². Hi³ jáun² cuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² náh² Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí².

21 Jáun² né³, Timoteo, tsá² jmu² jná¹³ ta²¹ quiúnh¹, jì³ Lucio, Jasón jì³ Sosípater tsá²co¹ jná¹³ ná¹juáh²³: “Hia² náh²” ñí¹con² hnóh².

22 Jná¹³ la³² Tercio, tsá² cuá¹jmu² ná¹ sí² lá² héih³² quioh²¹ Po¹, ja³bí¹ jná¹³ juanh³²: “Hia² náh²”, cun³ñí¹ hi³ ca³tín¹ Tí³² Juo¹³ dí².

23 Ja³bí¹ Gayo, tsá² hñú¹³ ñí¹ cuon¹ jná¹³ lá² juáh³ siáh³: “Hia² náh²”, tsá² cue³² hñú³ lá² hí³ ngih¹³ tsá² ná¹lín³ cuáh³². Ja³bí¹ Erasto, tsá² ho² ta²¹ ca³tí²¹ ta²¹ juú² quioh²¹ juú² lá² juáh³ siáh³ ñí¹con² hnóh²: “Hia² hnóh²”, jì³ la³ má²quionh³ reh² dí² Cuarto ní² siáh³. 24 [jCuí¹ má¹hé¹ má¹mieh² bíh¹ Jesucristo Tí³² Juo¹³ dí² la³jín³² hnóh²! Tson² bíh¹ cu³tí³.]

Má²quien² tsú² Dió³² ñí¹ cá¹táuh³ jái¹³ quioh²¹

²⁵ Hi³ jáun² né³, cui¹ má¹quien¹³ dí² Dió³², Tsá² tin² jmu³ hi³ ti³ lí³mí¹ niau²¹ tiá³ honh² náh² la³ cun³ lí³ jáun² jú¹ chú³² hi³ hléh²³ jná¹³, la³ cun³ jái¹³ hi³ hie²³ jná¹³ jáun² hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo. Jái¹³ ní² bíh¹ jmí¹ ná¹hmá¹ jmí¹tin², la³ cun³ ta³ ñeh² bíh¹ hi³ lí¹³ hngá¹máh³, ti³la³ ta³né³² má¹ná¹, Dió³² má²ca³jñéh³. ²⁶ Jáun² ta³né³² má²ca³lí³ lín¹ bíh¹ jú¹ tson² jáun² la³ cun³ hi³ qui³ rá¹tioh³ ñí¹ Sí² hi³ ca³quiú² jáun² tsá² ca³lín³ hí³ *ti³² jē¹ Dió³² jmí¹tin², la³ cun³ lí³ jáun² héih³² quioh²¹ Dió³², Tsá² zian² cun³ jmí¹hi³nio². Jái¹³ hi³ jmí¹ ná¹hmá¹ ná¹jní¹ jáun² má²ca³ma³jnia² bíh¹ Dió³², hi³ hí¹ la³ ti³ ñí¹con² la³jín³² tsá²cá²jo²¹ yáh³ má²ca³ma³jnia² tsú², hi³ jáun² la³jín³² tsáu² lí¹³ niau²¹ cáun² tsí³ hi³ ma³tí³².

²⁷ Hi³ jáun² né³, cun³ñí¹ hi³ ca³tin¹ Jesús Tsá² lín³ Cristo ꞑcui¹ lí³quien² bíh¹ Dió³² la³ cun³ jmí¹hi³nio², Tsá² cú² hnga² tán¹ hi³ hú¹tá¹ quia³lín³ jmí¹ tsí³! Tson² bíh¹ cu³tí³. Cun³ ní² bíh¹ tí³ jái¹³.

Jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús tsá² lín³ Cristo
New Testament in Chinantec, Sochiapam
(MX:cso:Chinantec, Sochiapam)

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Sochiapam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Sochiapan [cso], Mexico

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Sochiapam

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
6f949189-17f1-57a8-bc53-e209204aa59c